

ЗВІТ
ректора Тернопільського національного медичного
університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я
України за 2022 р.

Розвиток в університеті технологій дистанційного навчання, укладення угоди з Microsoft та побудова дистанційного навчання на платформі Microsoft Teams, залучення відкритих для нашої країни міжнародних освітніх платформ, співпраця з Університетами Великої Британії, Німеччини, Франції, створення потужної бази навчально-методичних комплексів у системі Moodle на сторінках кафедр, достатнє матеріально-технічне та кадрове забезпечення забезпечили успішне виконання здобувачами вищої освіти навчального плану та освітніх програм у період воєнного стану, дозволили провести атестацію випускників і здійснити випуск 2022 року, провести вступну кампанію 2022 року, а також організувати навчання в очному форматі в осінньому семестрі 2022-2023 навчального року.

2022 рік був особливим. Розпочата росією війна проти нашої держави змусила нас переналаштувати організацію освітнього процесу. Колектив університету, поряд із забезпеченням освітнього процесу, з першого дня війни активно включився в допомогу нашим захисникам, а університет став одним із волонтерських центрів м. Тернополя. Студенти і викладачі у волонтерському центрі розпочали сортування продуктів харчування, медикаментів, речей, предметів гігієни тощо, які передають як гуманітарну допомогу наші іноземні партнери та міжнародні донори. Робота волонтерського центру спрямована на забезпечення бійців Збройних сил України і Національної гвардії одягом, амуніцією, необхідними лікарськими засобами та виробами медичного призначення, в тому числі індивідуальними аптечками та медичними рюкзаками, які формуються за стандартами НАТО. ТНМУ долучений до роботи "Волонтерського складу МОЗ" і забезпечує лікувально-профілактичні заклади України необхідними ліками, виробами медичного призначення та медичними приладами відповідно до потреб, зазначених в системі MEDDATA НСЗУ. Сортування ліків здійснюється відповідно до АТС класифікації, їх облік, прийом та видача - із занесенням інформації в MEDDATA. Вироби медичного призначення та розхідні матеріали сортуються, реєструються, складаються та видаються із внесення інформації в автоматизовану систему MEDDATA.

Працівники кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків проводять виготовлення екстемпоральних лікарських форм.

Також волонтерський центр ТНМУ сприяє поселенню тимчасово переміщених осіб в гуртожитки університету, наданню психологічної допомоги, стоматологічної допомоги у стоматологічному центрі ТНМУ військовим, бійцям тероборони, тимчасово переміщеним особам і всім громадянам з гострим зубним болем.

На волонтерських засадах працівниками центру симуляційного навчання проводяться курси з домедичної допомоги в екстремальних умовах.

У лавах збройних сил України та територіальної оборони боронять нашу землю 10 працівників університету та 10 студентів.

ТНМУ у міжнародних рейтингах.

Значні напрацювання останніх років, активна участь працівників університету у науковій, винахідницькій, міжнародній діяльності, розвитку освітніх технологій дозволили і надалі університету бути серед лідерів вищої медичної освіти України.

Центр міжнародних проектів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence презентував новий академічний рейтинг закладів вищої освіти України «**Топ-200 Україна 2022**». Тернопільський національний медичний університет імені І.Горбачевського цього року посів 1 місце серед медичних і фармацевтичних вишів нашої країни та 20 позицію серед 200 закладів вищої освіти України. Порівняно з результатами минулого року ТНМУ піднявся на 4 сходинки вище серед усіх університетів.

У версії рейтингу **Ranking Web of Universities (Webometrics)** за 2022 рік Тернопільський національний медичний університет посів перше місце серед медичних вишів України і десяте місце серед 313 українських закладів вищої освіти.

У рейтингу університетів **UniRank (University Ranking)**, який визначає найпопулярніші університети на основі достовірних, неупереджених відомостей, Тернопільський національний медичний університет імені І.Горбачевського посів п'яте місце серед медичних вишів і тридцять шосту позицію серед 184 закладів вищої освіти України.

У цього річної версії світового рейтингу академічних і науково-дослідних установ **SCImago Institutions Rankings (SIR)** Тернопільський національний медичний університет посів третю позицію серед медичних вишів України та двадцять четверте місце серед українських закладів вищої освіти. SCImago Institutions Rankings - наукометричний рейтинг, який здійснює загальний аналіз наукових публікацій та інших результатів діяльності установ, одночасно забезпечуючи порівняння між установами різного розміру.

Інформаційний освітній ресурс «Освіта.ua» у 2022 році оприлюднив **консолідований рейтинг** закладів вищої освіти України. Згідно з ним Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського піднявся на 5 позицій в порівнянні з попереднім роком та посів 13 місце серед 240 ЗВО України і перше місце серед вишів м. Тернополя.

ТНМУ – переможець міжнародних конкурсів, грантів, програм.

У 2022 навчальному році ТНМУ продовжував реалізацію проектів за **програмою Єразмус+**:

- «Building Academic Capacity in Global Health in the Eastern Europe – Central Asia Region (BACE)».
- «Simulation in Undergraduate MEDical Education for Improvement of SAFETy and Quality of Patient Care (SAFEMED+)».
- “Innovative Rehabilitation Education – Introduction of new master degree programs in Ukraine (REHAB)”.

Університет продовжував реалізовувати освітні гранти:

- **грант від Британської Ради в Україні** «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті України» у партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України і Advance HE (Велика Британія) та за підтримки Міністерства

освіти і науки України і Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО);

- **грант від Американської Ради в Україні: ACTR/ACCELS** для реалізації проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic IQ Initiative).

У звітному році університетом отримано **гранти від RECOOP HST Association** на проведення дослідження «Дослідження генетичного поліморфізму у перехворілих на COVID-19 різного ступеня тяжкості»:

1. RECOOP Grant # 028 Fusion Research Grant 2022 – 2023 «COVID-19 disease and comorbidities during pregnancy» (Ternopil – Kyiv – Pecs – Szeged).
2. RECOOP Grant # 030 Fusion Grant 2022-2023 «COVID-19 Severity and Gene Polymorphism in Children and Adults» (Ternopil-Lviv–Debrecen).
3. RECOOP Grant # 032 Senior Scientists 2022–2023 «Improved Hemostatic Device with Chitosan Powder for Combat Injury Dressing» (Lviv – Ternopil – Wroclaw).

Також від **RECOOP HST Association** отримано **2 гранти RECOOP Solidarity Fellowship Grants**: на стажування в Університеті Дебрецену, м. Дебрецен, Угорщина та у Осієцькому університеті імені Йосипа Юрая Штросмаєра (Хорватія); та **RECOOP Humanitarian Aid Grant**, за рахунок якого придбано генератори для забезпечення роботи наукових лабораторій.

У звітному навчальному році спільний проєкт ТНМУ та Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України «Вплив природної та штучної імунізації антигенами SARS-CoV-2 на стан системи гемостазу» та спільний проєкт ТНМУ та інституту кібернетики імені В.Глушкова «Розробка хмарної платформи пацієнт-центричної телереабілітації онкологічних хворих на основі математичного моделювання» отримали **фінансування від національного фонду досліджень України** за програмою «Наука для безпеки та сталого розвитку України».

Університет також отримав **два гранти від Американської агенції з розвитку (United States Agency for International Development (USAID))** за сприяння Міністерства охорони здоров'я України для підтримки освітніх курсів у відповіді на виклики воєнного часу. В рамках реалізації цих двох грантових проєктів університетом проведено серію онлайн-тренінгів «Ази роботи в аптеці» (Pharmacy Store: from Bench to Bedside) для студентів-медиків 4-6 курсів, лікарів-інтернів, випускників медичних коледжів з базових знань та розуміння основних процесів і роботи у аптеці на посаді помічника фармацевта (охоплено 678 осіб), а також проведено курси з надання домедичної допомоги в умовах воєнних дій для 1050 осіб з числа рятувальників, поліцейських, цивільного населення тощо.

Для підтримки якості та рівня викладання дисциплін **університет започаткував співпрацю з:**

- медичною школою Університету Манчестера (Великобританія) щодо надання академічної підтримки у викладанні теоретичних та клінічних дисциплін та співпраці в сфері науки;
- університетом Кілю (Великобританія) щодо забезпечення викладання клінічних дисциплін та наукових спільних проєктів;

- з медичним факультетом університету Вюрцбурга (Німеччина) Julius-Maximilians-Universität of Würzburg виграно грант від DAAD «Цифрова Україна: Забезпечення успішності навчання в часи кризи» UA-MEDSAT: Ukraine MEDical SATellite Teaching.

Також у 2022 році університет отримав освітні гранти:

- **THEA Ukraine X** (<https://en.fh-muenster.de/WWWeiterbildungen/thea-ukraine-startseite.php>) на участь у Мультиплікаційних тренінгах для адміністраторів вищої освіти в Україні від Wandelwerk FH Münster;

- «**Ukraine digital – Clinical reasoning in medical education**» - за фінансової підтримки DAAD (German Academic Exchange Service). Організатори: Інститут медичної дидактики Університету Людвіга-Максиміліана (Мюнхен) та Університетська клініка Шаріте (Берлін);

- **Cambridge University Empower Course** – грант на курси англійської мови для студентів та викладачів ТНМУ.

Для підтримки ТНМУ та забезпечення онлайн-навчання під час війни для університету було **надано безкоштовні доступи до освітніх платформ**:

1. Освітні платформи від Elsevier Health:

- **ClinicalKey** (Elsevier Health) - інформація, що базується на доказовій медицині, для різних спеціальностей. Дозволяє засвоювати фундаментальні знання та покращувати клінічну практику (сучасні протоколи лікування, довідники та журнали, інформацію про лікарські засоби, відео, практичні рекомендації, клінічні калькулятори тощо.

- **Complete Anatomy** (Elsevier Health) - найдосконаліша в світі платформа 3D анатомії.

- **Osmosis** (Elsevier Health) - освітній відеоконтент, бібліотека з понад 2000 відео, що охоплюють патологію, фізіологію, фармакологію та клінічну практику, з відповідними запитаннями, картками та нотатками.

2. **AMBOSS** – платформа для опанування клінічних та теоретичних знань і навиків. Онлайн курси з невідкладних станів.

3. Міжнародна компанія EBSCO для підтримки українських медичних закладів відкрила безкоштовний доступ до ресурсів клінічної інформації:

- **DynaMed** (EBSCO) – надає найактуальнішу та точну, доказову інформацію клініцистам;

- **Nursing Reference Center Plus** (EBSCO) – надає доказову клінічну інформацію медичним сестрам;

- **Rehabilitation Reference Center** (EBSCO) – надає доказову інформацію для фізіотерапевтів.

4. **Lecturio** – вільний доступ до ресурсів медичної освітньої платформи для студентів, які знаходяться в Україні і тих хто закордоном (в тому числі для іноземних студентів ТНМУ).

5. Вільний доступ для науковців до онлайн-ресурсів **British Medical Journal**:

- доступ до BMJ Best Practice;

- доступ до BMJ Learning.

6. Портал **Research4Life** надав онлайн-доступ до своїх ресурсів для науковців університету. У межах платформи **Research4Life** забезпечується

доступ до більше ніж 154 тис. наукових журналів і книг від понад 200 видавців з усього світу.

7. Видавництво Elsevier відкрило повний доступ до більш, ніж 80 журналів медичного спрямування.

8. Викладачі і студенти ТНМУ отримали безкоштовний доступ до англomовних навчальних програм компанії Henry Stewart Talks Ltd (HSTalks).

Україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти» продовжив співпрацю з університетом на наступні 2023-2027 роки. Завдяки співпраці з українсько-швейцарським проєктом «Розвиток медичної освіти» для працівників університету проведено ряд тренінгів з безперервного професійного розвитку, зокрема груп рівних, фасилітаторства, проєктного менеджменту. Також отримано **Грант від українсько-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти»** команди ТНМУ з роботою «Students insights for advanced medical communication curriculum design».

У грудні 2022 року університетом підписано меморандум про співпрацю та взаємодію з Моментом «Колеса для людства», реалізація якого сприятиме розвитку ефективної моделі клінічного навчання фізичних терапевтів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

У 2022 році університетом започатковано співпрацю з Медичною школою Університету Манчестера Twinning partner.

ТНМУ став членом RECIF Amiens – міжнародної мережі досліджень з клінічної епідеміології.

Державні нагороди науково-педагогічним працівникам ТНМУ.

Звітного року науково-педагогічні працівники університету отримали високі державні нагороди:

- проф. М.В. Гребеник – почесне звання «Заслужений лікар України;
- член-кор. НАМН України проф. М.М. Корда, проф. С.Й. Запорожан, проф. А.А. Гудима, доц. Г.Ю. Цимбалюк наказом Міністра оборони України нагороджені нагрудним знаком «Знак пошани».
- аспірантка Палій С.М. отримала премію НАМН України.

КАДРОВА ПОЛІТИКА

Кадровий склад ТНМУ. На 31.12.2022 року в університеті працювало 667 викладачів (без сумісників), з яких 93,8 % мають наукові ступені: 120 докторів наук (18,0 %) та 505 кандидатів наук і докторів філософії (75,7 %). Серед науково-педагогічних працівників вчене звання професора мають 110 осіб (16,5 %), учене звання доцента – 369 осіб (55,3 %).

Якісний склад завідувачів кафедр. На сьогодні завідувачами кафедр є 56 докторів наук, 2 кандидати наук, доценти.

Резерв на посади завідувачів кафедр, проректорів, ректора на 2022-2023 навчальний рік затверджено на засіданні вченої ради 25 жовтня 2022 року, протокол №12.

Резерв на посади завідувачів кафедр:

- доктори наук – 29;
- кандидати наук – 29, з них виконують докторську дисертацію – 16.

Середній вік завідувачів кафедри – 60 р.

Середній вік резерву – 47 р.

Середній вік віддаленого резерву – 40 років.

Середній вік проректорів – 60 років;

Середній вік деканів – 50 років.

Заходи щодо поліпшення якісного складу кадрів університету.

Ректорат постійно сприяє захисту дисертаційних робіт працівниками університету.

- Продовжувалася практика преміювання дисертантів після подачі роботи до спецради в розмірі 5000 грн. і наукових керівників після отримання диплома їх дисертантами – в розмірі 10000 грн.

- Проводяться безкоштовний друк та переплітання дисертацій і авторефератів у видавництві університету «Укрмедкнига» та безоплатне публікування наукових статей у фахових виданнях закладу.

- Надаються творчі відпустки для написання дисертацій.

- З метою підвищення якості та ефективності виконання наукових досліджень налагоджено статистичну обробку отриманих експериментальних даних за допомогою ліцензійного програмного забезпечення Statistical10 StatSoft.

Протягом звітнього року викладачі, студенти та співробітники мали повний доступ до наукометричних баз та платформ Scopus та Web of Science, до журналів та електронних книг порталу Springer Link, тримісячний тестовий доступ до журналів видавництва Wiley, однорічний доступ до електронних книг (майже 39 тис. видань) на платформі ScienceDirect, до безоплатних журналів HINARI. В тестовому режимі надавався доступ до повнотекстових баз Medline, CINAHL та Dentistry&Oral Sciences Source та Dynamed. Видавництво Elsevier відкрило повний безкоштовний доступ до більш, ніж 80 журналів медичного спрямування.

Продовжувалася практика преміювання науковців університету за публікації своїх наукових доробок у міжнародних фахових виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

НАВЧАЛЬНА ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА

У зв'язку з війною у весняному семестрі 2022 року освітній процес здійснювався в більшості за дистанційною або змішаною формою, а у осінньому семестрі за очною формою навчання для вітчизняних студентів та дистанційною або змішаною формою для іноземних студентів. Microsoft Teams використовувався як основна платформа для дистанційного навчання. Окрім кафедральних навчальних банків лекцій та клінічних кейсів для забезпечення освітнього процесу використовувалися також освітні платформи ELSEVIER HEALTH, AMBOSS, EBSCO, Lectorio, доступ до яких безкоштовно надали власники у зв'язку з війною. Університетом Вюрцбурга (Німеччина), за грантової підтримки DAAD проведено цикли занять з медичних комунікацій для студентів 2 курсу спеціальності Медицина та цикли занять з медичних кейсів для студентів 6 курсу.

З метою покращання практичної підготовки здобувачів освіти, рішенням вченої ради університету на базі центру симуляційного навчання університету

створено кафедру екстреної та симуляційної медицини. Дана кафедра стане випусковою для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Парамедик», спеціальності 223 Медсестринство. Також, кафедра екстреної та симуляційної медицини стане базовою для підготовки лікарів-інтернів зі спеціальності «Медицина невідкладних станів».

Спеціальності і напрямки підготовки. Освітній процес у ТНМУ здійснювався відповідно до державних стандартів вищої освіти, затверджених освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, робочих навчальних планів за відповідними рівнями вищої освіти:

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»:

За першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 223 Медсестринство, освітньо-професійна програма «Сестринська справа».
- 223 Медсестринство, освітньо-професійна програма «Парамедик».
- 227 Фізична терапія, ерготерапія.

За другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 221 Стоматологія.
- 222 Медицина.
- 223 Медсестринство.
- 226 Фармація, промислова фармація.
- 227 Фізична терапія, ерготерапія.
- 229 Громадське здоров'я.

За третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 221 Стоматологія.
- 222 Медицина.
- 223 Медсестринство.
- 226 Фармація, промислова фармація.
- 228 Педіатрія.

галузі знань 09 «Біологія»:

За третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 091 Біологія.

Ліцензування і акредитація. Підготовка здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра, доктора філософії здійснювалася відповідно до «Відомостей щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти», затверджених наказом МОН від 30.03.2021 р. № 37-л та до встановленого для Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України ліцензованого обсягу на рік за рівнями вищої освіти та за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, за Переліком, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2020 № 673, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09 червня 2020 року за № 502/34785.

У звітному році університетом проведено акредитацію Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти освітньо-наукових програм «Медсестринство», «Фармація».

На основі освітніх програм розроблено робочі навчальні плани з урахуванням стандартів підготовки здобувачів вищої освіти, які затверджені рішенням вченої ради на поточний навчальний рік.

Внутрішнє забезпечення якості освітнього процесу. Для створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, у звітному році за кожною освітньою програмою розширено каталог вибірових дисциплін. Студенти мали можливість вибрати ті дисципліни, які в майбутньому допоможуть їм у професійному зростанні.

Продовжено активну співпрацю із роботодавцями шляхом проведення їх анкетування. За 2022 рік отримано 142 анкети із відгуками про випускників нашого університету та рекомендації щодо покращення якості освітніх програм. Також отримано 29 заповнених анкет від керівників закладів охорони здоров'я із 6 областей України, 22 заповнених анкети від фармацевтичних компаній та аптек, 8 – від фізіотерапевтичних установ, 19 - від головних медсестер. Ця інформація використана для оновлення освітніх програм та покращення якості освітнього процесу в університеті.

У 2022 році було проведено анкетування потенційних роботодавців стосовно їх поглядів на підготовку науково-педагогічних працівників у галузі охорони здоров'я. Опитано 35 потенційних роботодавців і результати анкетування були використані при оновленні освітньо-наукових програм «Фармація», «Медицина» та «Медсестринство».

Для забезпечення якості освіти в університеті за звітний період проведено анкетування студентів усіх курсів та факультетів стосовно якості освітньої діяльності. Результати анкетувань враховані при:

- оновлені освітніх програм;
- організації навчального процесу в університеті та на факультетах;
- формуванні навчального плану;
- оновлені навчальних програм з дисциплін;
- формуванні рейтингу викладачів та фінансовій стимуляції їх роботи;
- при плануванні підвищення кваліфікації викладачів;
- вирішенні кадрових питань;
- при проходженні конкурсного відбору, розподілі навчального навантаження науково-педагогічних працівників кафедр;
- при вдосконаленні кафедрями методичного забезпечення навчального процесу, оновленні матеріалів підготовки, лекційних матеріалів та ін.

За результатами анкетування першій п'ятірці кращих лекторів та викладачів нараховано бали до щорічного рейтингу науково-педагогічних працівників.

Великий обсяг роботи відділом внутрішнього забезпечення якості освіти було зроблено щодо анкетування у звітному році аспірантів та студентів випускних курсів. Проанкетовано 85% випускників медичного факультету, 92%

- фармацевтичного факультету, 79% - стоматологічного факультету та 76% - факультету іноземних студентів.

За результатами анкетування запропоновано зміни до освітньо-професійних програм, зокрема і на випусковому курсі. Так, для студентів 6 курсу спеціальності “Медицина” розроблено вибірові профілі: хірургії, внутрішньої медицини, акушерства та гінекології, загальної практики сімейної медицини. Також запроваджено додатково на випусковому курсі 7 кредитів практики, з яких 4 кредити практики (симуляційного тренінгу) та 3 кредити виробничої практики за профілем.

У звітному році також проведено чергове опитування викладачів щодо визначення рівня їх задоволеності умовами праці, оцінки якості освітньої діяльності та надання пропозицій щодо покращення якості навчання. Опитано 437 викладачів університету. Результати анкетування були обговорені на Раді із забезпечення якості вищої освіти та використані при оновленні освітніх програм, складанні плану професійного розвитку викладачів, удосконаленні організації освітнього процесу, системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, роботи структурних підрозділів університету.

У звітному році удосконалено роботу 5-рівневої системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відповідно до рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Активно проводила роботу Рада із внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету та Комісії із внутрішнього забезпечення якості вищої освіти факультетів та ННІ. У засіданнях Ради із внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету активно приймали участь усі зацікавлені сторони освітнього процесу, включаючи студентів, аспірантів та роботодавців.

Підвищення педагогічної кваліфікації. Освітній процес в університеті забезпечують 58 кафедр. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» в університеті у звітному році введена накопичувальна бальна система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Розроблений та введений в дію План професійного розвитку науково-педагогічних працівників, відповідно до якого викладачі мають можливість проходити семінари, тренінги, майстер-класи, які організовані спеціалістами університету.

У звітному році продовжували роботу курси підвищення педагогічної майстерності для наших викладачів. Було проведено педагогічні курси тривалістю 3 кредити ЄКТС «Професійна педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти», «Сучасні технології дистанційного навчання: проблеми їх впровадження в освітній процес вищих медичних навчальних закладів». Також відділом внутрішнього забезпечення якості освіти організовано короткотривалі курси підвищення кваліфікації «Підбір журналу для публікації результатів наукових досліджень», «Питання реагування, боротьби та протидії випадкам булінгу в університеті», «Психічна саморегуляція особистості засобами арт-терапії», «Академічна доброчесність в умовах сучасного освітнього простору», «Як навчити студентів комунікувати: інтерактивні та студентоцентричні методики», «Емоції на роботі: профілактика та подолання професійного та емоційного вигорання».

Упродовж 2022 навчального року 276 викладачів пройшли онлайн-семінари, тренінги, вебінари та ін., як в Україні, так і за її межами та отримали додаткові години відповідно до накопичувальної системи.

Для забезпечення безперервного професійного розвитку викладачів в педагогічній, науковій та професійній діяльності при відділі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти створено центр професійного розвитку. Діяльність такого центру направлено на допомогу викладачам в підвищенні кваліфікації та організації різного виду курсів, тренінгів, семінарів.

Єдиний державний кваліфікаційний іспит. У звітному 2022 році, у зв'язку з воєнними станом, Постановою КМ України від 19 березня №316 «Деякі питання атестації здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальностями галузі знань 22 “Охорона здоров'я” в умовах воєнного стану» перший етап єдиного державного кваліфікаційного іспиту перенесено, і здобувачі вищої освіти його складали у вересні-жовтні, а другий етап єдиного державного кваліфікаційного іспиту відмінено. Проте, в університеті не припинялася підготовка до складання ліцензійних інтегрованих іспитів та компонентів єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Проводилося як дистанційне, так і аудиторне тестування студентів з дисциплін, які входять до складу ліцензійних інтегрованих іспитів. Також активно проводилося кафедрами тестування студентів в системі Moodle, як прекроки перед перевідними іспитами. Це дозволило об'єктивізувати оцінку рівня знань студентів і проводити додаткову підготовку зі студентами груп ризику, що й допомогло зменшити кількість студентів, які не склали ліцензійні інтегровані іспити. Також проводилося аудиторне тестування студентів за сформованими буклетами в університетському центрі незалежного тестування. Про якість проведеної роботи свідчать самі результати складання здобувачами вищої освіти медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів «КРОК-1» і англійської мови професійного спрямування, та складання лікарями-інтернами ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок-3».

Результати складання ЄДКІ, Етап 1 вітчизняними студентами

Спеціальність	2021 рік		2022 рік	
	Крок-1 Відсоток успішно складених	Англійська мова Відсоток успішно складених	Крок-1 Відсоток успішно складених	Англійська мова Відсоток успішно складених
Медицина (загальна лікарська підготовка)	82,7	96,3	94,7	99,5
Стоматологія	72,1	98,4	91,4	100

Фармація	67,2	98,5	98,6	100
Фармація (заочна форма)	25,0	84,6	54,5	98,5

За результатами складання Крок-1, в порівнянні з іншими закладами вищої освіти всіх форм власності, за спеціальністю «Медицина» університет посів 3 місце, за спеціальністю Стоматологія - 5 місце, за спеціалізацією Фармація (денна форма навчання) - 1 місце та за спеціалізацією «Фармація» (заочна форма навчання) - 1 місце.

Результати складання Крок 3 лікарями-інтернами

Спеціальність	2021 рік	2022 рік
	Відсоток успішно складених	Відсоток успішно складених
Медицина (загальна лікарська підготовка)	90,5	98,7
Стоматологія	73,0	94
Фармація	93,3	-

За результатами складання Крок-3 (загальна лікарська підготовка) лікарі-інтерни університету показали 3 результат в порівнянні з іншими ЗВО.

Забезпечення вивчення англійської мови. В університеті в звітному році тривала значна робота, спрямована на вивчення студентами англійської мови та покращання англомовного навчання.

Для викладачів університету працювали курси з підготовки до складання іспиту на міжнародний рівень володіння англійською мовою B2. За результатами навчання 5 науково-педагогічних працівників університету отримали міжнародні сертифікати «Cambridge English» про володіння англійською мовою на цьому рівні. Всього в університеті працює 117 викладачів, які мають сертифікат про рівень володіння англійською мовою B2 і вище.

Післядипломна підготовка лікарів. У звітному році МОЗ України затвердив нове «Положення про інтернатуру», яким зменшив перелік спеціальностей в інтернатурі, терміни проходження інтернатури та тривалості очного навчання в закладах післядипломної освіти і перебування на базах стажування. Відповідно до затверджених типових навчальних програм за спеціальностями, кафедри факультету післядипломної освіти та медичного факультету, які провадять підготовку в інтернатурі згідно затверджених спеціальностей розробили освітні програми, робочі навчальні плани за роками навчання. Кафедра екстреної та симуляційної медицини стала розробником

примірної програми підготовки в інтернатурі лікарів з медицини невідкладних станів.

У звітному році університет включено до провайдерів безперервного професійного розвитку лікарів і фармацевтів.

У зв'язку з новими підходами до післядипломної освіти та створення можливостей безперервного професійного розвитку лікарів кафедри факультету післядипломної освіти розробили програми однотижневих та двотижневих курсів тематичного удосконалення з проблемних питань клінічної медицини. Особливо популярними були короткотривалі курси тематичного удосконалення, які проходили на базі навчально-практичного центру симуляційного навчання з невідкладної допомоги, домедичної допомоги, серцево-легеневої реанімації. Продовжує існувати великий попит на курси тематичного удосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та урології», які відбуваються на базі навчального центру малоінвазивних оперативних технологій.

Забезпечення дистанційного навчання. Для забезпечення освітнього процесу у звітному році активно використовувалися та удосконалювалися технології дистанційного навчання. Викладачі кафедр створили репозитарії відеолекцій, які розташували на сторінці кафедри в системі Moodle, а також в YouTube.

Для читання лекцій та проведення практичних занять в дистанційному режимі відділом інформаційних технологій адаптовано внутрішньоуніверситетську систему АСУ до програмної платформи Microsoft Teams, що дозволило якісно проводити навчальні заняття, а також дистанційно опитувати студентів під час контролю знань.

Велике значення в забезпеченні якісного дистанційного навчання відіграла створена протягом попередніх років база навчально-методичних комплексів та програма контролю знань, яка наповнена тестовими завданнями.

Широко протягом звітного року використовувалися віртуальні навчальні програми, зокрема програма з вивчення невідкладних станів «Body Interact – clinical reasoning education», яку використовували для вивчення клінічних ситуацій при невідкладних станах у внутрішніх хворобах та неврології.

Працівники кафедр для забезпечення якості освітнього процесу при дистанційному навчанні також використовували міжнародні освітні платформи, безкоштовний доступ до яких було надано у час війни. Це освітні платформи від Elsevier Health: ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis; освітня платформа AMBOSS; освітні платформи EBSCO: DynaMed, Nursing Reference Center Plus, Rehabilitation Reference Center; освітня платформа Lecturio. Щоб зменшити залежність від можливих перебоїв з електропостачанням і для підтримки якісної освіти наших студентів в умовах війни, команда платформи Lecturio розробила для Тернопільського медичного університету мобільний додаток Lecturio Android App та Lecturio App Store.

У червні 2022 року видавництво McGraw-Hill також надало для ТНМУ безкоштовний доступ до трьох медичних платформ:

- AccessMedicine
- AccessSurgery
- AccessEmergencyMedicine.

Медична школа університету Манчестера надала для викладачів кафедр доступи до своїх клінічних кейсів, які використовуються під час проведення занять з клінічних дисциплін, а також погодилася провести для ТНМУ ряд онлайн семінарів за напрямками:

1. Основи оцінювання – принципи оцінювання, рівні оцінювання, стандартизація оцінювання.
2. ОСКІ: типи станцій, дизайн станцій, підходи до стандартизації оцінювання (із запропонованим шаблоном написання).
3. Оцінка клінічного кейсу.
4. Найкраща практика написання MCQ-запитань із найкращою відповіддю.

Також університет отримав доступ до навчальної платформи Courséra.

Викладачі і студенти ТНМУ отримали безкоштовний доступ до англomовних навчальних програм компанії Henry Stewart Talks Ltd (HSTalks), які включають мультимедійні лекції від провідних експертів світу The Biomedical & Life Sciences Collection, спеціально підготовлених, анімованих, а також виступів у стилі семінарів і тематичних досліджень для медичних шкіл, університетів.

ТНМУ – учасник програми партнерства «Twin For Hope» з університетами Великобританії. В рамках даної програми відбувається активна співпраця з університетом Манчестера, який запропонував академічну підтримку та ділиться навчальними матеріалами.

Бібліотечний фонд навчальної літератури. Уже восьмий рік поспіль активно збільшується та оновлюється фонд університетської бібліотеки. У звітному році до бібліотечного фонду надійшло 3006 примірників навчальної літератури на суму 605 601,86 грн. Серед закуплених англomовних підручників - найновіші та найвідоміші у світі видання, навчальний матеріал у яких відповідає сучасним вимогам.

ISO 9001:2015. Для поліпшення якості управління освітнім процесом в університеті удосконалено міжнародні стандарти ISO 9001:2015. На кожній кафедрі пройшли додаткові курси удосконалення відповідальні особи за взаємодії між підрозділами, оновлена кафедральна документація, удосконалені навчально-методичні комплекси.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу за рахунок грантів. У звітному році в рамках реалізації проєкту за програмою Еразмус+ «Інноваційна реабілітаційна освіта – запровадження в Україні нових магістерських програм» та «Simulation in Undergraduate MEDical Education for Improvement of SAFETY and Quality of Patient Care (SAFEMED+)» університет отримав 19 одиниць навчального обладнання на суму 688973,78 грн., що дозволило покращити матеріальне забезпечення кафедр: медичної реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання, екстреної та симуляційної медицини а також центру симуляційного навчання. Зокрема, отримано: 2 ноутбуки HP 250 G8; 2 персональних комп'ютери 2E Rational Intel i5-10400/H410/16/512F/int/E190, (Монітор LCD 23.8" 2E D2421B D-Sub, HDMI, Audio, IPS, 178/178, 75Hz, FreeSync, Frameless 23,8" (1920x1080); WEB камера з мікрофоном 2E FHD USB Black); 4 ноутбуки Lenovo IdeaPad Caming 3 15ACH6; 2 фотоапарати CANON EOS 2000D 18-55 DC III; 2 моделі кисті для

внутрішньовенних ін'єкцій портативні; 2 моделі передпліччя для внутрішньовенних ін'єкцій портативні; 2 моделі руки для підшкірних ін'єкцій; тренажер для обстеження прямої кишки та практики клізменних процедур; 2 планшети Samsung Galaxy 8.7" MVA (1340x800).

Симуляційне навчання.

Протягом 2022 року на базі симуляційного центру працювали студенти медичного факультету 2-6 курсів (кількість відпрацьованих годин- 15900 год.), парамедики 1-3 курсів (948 год.) та студенти інших факультетів (350 год). Навчання студентів 6 курсу медичного факультету проводились в рамках наскрізної програми відповідно до новоствореної дисципліни «Симуляційний тренінг».

Окрім додипломного рівня, проводилось навчання на післядипломному рівні, яке реалізовувалося в рамках проєктів:

1. USAID – Домедична допомога в умовах бойових дій для цивільного населення. Курс пройшли 725 співробітників Національної поліції, 32 – ДСНС та 243 цивільних громадяни міста та області, 85 осіб з числа місцевої територіальної оборони, які отримали відповідні сертифікати.

2. MedGlobal з курсом «Екстрена сонографія», в рамках якого було навчено 40 осіб.

3. В рамках договору про співпрацю між ТНМУ та МОЗ України реалізовується проєкт «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», під час якого розпочато підготовку 100 інструкторів для навчально-тренувальних відділів ЦЕМД та МК України та розробляється посібник «Методичні рекомендації для інструкторів», а також розробляється он-лайн курс відео-лекцій та майстер- класів (53 год) для фахівців ЦЕМД та МК України. У 2022 році вже підготовлено 40 таких інструкторів.

4. З метою підвищення педагогічної майстерності проведено курс за програмою Школа симуляційного навчання (тривалість 24 год) для однієї групи викладачів ТНМУ.

5. Проведено навчання для бойових медиків (200 осіб + 10 бойових медиків з Президентського полку) за програмою «Тактична медицина».

Протягом 2022 року продовжено участь працівників центру симуляційного навчання у міжнародних грантових програмах, діяльність яких спрямована на впровадження та розвиток симуляційного навчання, зокрема: Україно-Швейцарському проєкті «Розвиток медичної освіти» та «Safemed+». Співпраця в проєкті «Safemed+» дала можливість провести ряд навчально-методичних консультацій з фахівцями симуляційного навчання країн ЄС щодо впровадження сучасних методик навчання та дооснастити центр стимуляційного навчання манекенами.

За участі співробітників центру симуляційного навчання ТНМУ було організовано та проведено:

- VI Міжнародний зимовий чемпіонат бригад екстреної медичної допомоги «Кременецьке медичне ралі – 2022»;
- III міжнародну конференцію «SIMCON-2022»;
- Олімпіаду з симуляційної медицини для студентів ВНЗ України (жовтень 2022 року, м. Тернопіль);

- Конференцію з міжнародною участю «Актуальні питання ЕМД в умовах бойових дій».

У 2022 році було продовжено співпрацю з фахівцями центрів симуляційного навчання Америки (штат Балтимор, Університет Хопкінса та Університет Мериленду), Польщі, Литви, Португалії, Молдови, Казахстану, Туркменістану. Зокрема в рамках співпраці фахівці центру симуляційного навчання пройшли навчання за програмою «Особливості роботи закладу охорони здоров'я в умовах масового поступлення постраждалих», «Тактична медицина», «Робота бригад ЕМД в умовах хімічних загроз», «Координація бригад ЕМД».

Працівники центру симуляційного навчання були залучені у якості консультантів ВООЗ для розробки та проведення симуляційного навчання за програмою «Менеджмент тяжкого та критичного пацієнта». Навчальні курси були проведені для фахівців медичного університету м. Нур-Султан (Казахстан) та Ашгабату (Туркменістан). Також було проведено навчання «Масові випадки в практиці відділень ЕМД» для трьох клінік Кишинева (Молдова).

Додатково співробітниками центру було реалізовано навчання для лікарів 24 відділень ЕМД по програмі «Особливості роботи закладу охорони здоров'я в умовах масового поступлення постраждалих» та «Розширені реанімаційні заходи у дорослих та дітей», «Менеджмент пацієнта з травмою» в тому числі Києва та області, Дніпра, Чернігова, Львова, Хмельницького та області, Вінниці, Черкас, Кропивницького, Запоріжжя, Миколаївської області, Рівного та області, Житомира, Луцька.

Співробітники ТНМУ були залучені до розробки Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану, затверджених наказом МОЗ України від 15.03.2022 № 488. За цією програмою на базі Центру підготовлено 160 співробітників Тернопільського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

У співпраці з ДЗ «Український науково-практичний центр КМД та МК МОЗ України» працівниками центру симуляційного навчання були створені навчальні програми «Домедична допомога в умовах бойових дій/воєнного стану для цивільного населення», та інструкторський курс «Домедична допомога в умовах бойових дій/воєнного стану». На основі останнього відзняті навчальні відео-ролики, лекція, майстер-клас, які розміщені на сайті МОЗ України.

У 2022 році співробітники симуляційного центру взяли участь у Європейському конгресі симуляційного навчання «SESAM» (Севілья, Іспанія), а також участь у програмі «Open World», в рамках якого відвідали медичні та навчальні заклади Балтимора та Вашингтону (США). Двоє працівників центру були лікарями-волонтерами на деокупованих територіях і працювали в госпіталі Самаритян (м.Ізюм, листопад, 2022) та виїжджали в складі мобільних бригад медицини катастроф на Херсонщині (грудень, 2022).

У 2022 році на базі Центру введено в роботу навчальні зали: симуляційна лабораторія реанімації Кінашуків; симуляційна лабораторія клінічних навичок, заснована за сприяння університету МакЮвена, Канада; симуляційна

лабораторія «Менеджмент критичного пацієнта». Зали обладнані новими сучасними тренажерами і манекенами (Resusci Anne Simulator, Nursing Kelly, Laerdal Airway management, Laerdal IV Arm, Laerdal IV Junior Arm, Laerdal Resusci Anne, Laerdal Resusci Junior, Laerdal Resusci baby) та передбачені для навчання студентів і курсантів з відпрацюванням компетенцій та навичок, що стосуються менеджменту критичного пацієнта. Також у 2022 році розпочато роботу 5 залів на 1 поверсі навчального корпусу №6, за адресою Теліги 3. Серед них: зал оториноларингології, зал акушерства та гінекології, зал домедичної допомоги, зал педіатрії, зал офтальмології. Також облаштовано додаткові побутові приміщення.

Працівники симуляційного центру продовжують активно вести Youtube канал «TESIMED – Center for medical simulations», який у 2022 поповнився 18 відео. Загальна кількість переглядів досягла понад 600000.

Протягом навчального року, незважаючи на воєнний стан, центр симуляційного навчання був дооснащений за рахунок закупівель за кошти університету, грантових проектів та коштів спонсорів.

Закуплено для центру симуляційного навчання за кошти університету: 2 веб-камери Defender G-lens 2597; 5 вимірювачів артеріального тиску механічних Longevita LS-4; 10 гумових покриттів/Rubber coating Pazzles; крісло KB-1 (крісло Барані); 2 кронштейни підлогових KSL PS3 Black; 3 кронштейни стельових VESA400x400 Walfix CM-41B; 5 моніторів відеосистеми Akai TV43G21T2 з настінним кріпленням; 4 моноблоки ARTLINE Business S43; 4 ноутбуки Lenovo IdeaPad Caming 3 15ACH6; мішок дихальний ручний типу Амбу, комплект «Дорослий»; ноші медичні, складні; отоскоп PICCOLIGHT F.O. синій, вушні воронки, сумка з тканини; 7 панелей світлодіодних із розсіювачем призма Lezard 72 Вт; пенал для книг; 2 пенали для одягу; 2 полиці підвісні; принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) та 2 картриджі Canon 725; 2 рефлектори лобних Ziegler d 90 мм; 3 стелажі металеві (2,00x1,40x0,80); 3 столи аудиторних (2,00x0,90x0,75); 10 столів для тренінгу (1,00x0,60x0,73); стіл кутовий (1,60x1,40x0,60x0,55x0,75); 5 столів лабораторних (3,55x0,60x0,75); стіл медичний на колесах б/к; 4 столи одностумбових (1,20x0,60x0,75); 6 столів одностумбових комп'ютерних (1,20x0,60x0,75); стіл приставний (2,30x0,60x0,75); стіл-підставка на колесах; 4 стінки з 2-х секцій (2,206x0,56x1,40); стінка з 4-х секцій (2,206x0,56x2,80); тумба (0,71x0,50x0,50); тумба (0,835x0,50x0,66); тумба кухонна з 4-х секцій (2,42x0,60x0,83); 4 тумби пеленальні (1,00x0,50x0,80); 5 тумб підвісних (2,40x0,28x0,736); тумба підвісна з 4-х секцій (3,00x0,30x0,736); 4 тумби підвісні; 4 дорослих мішки одноразового використання з 6-ти секцій (3,60x0,28x0,736); 16 столів для тренінгу (1,00x0,60x0,73); 9 шаф для контейнерів (2,27x0,50x0,70); 2 шафи для одягу (2,206x0,60x0,80).

Закуплено для центру симуляційного навчання за кошти грантових проектів та спонсорів: тренажер дихальних шляхів Airway Management Trainer (LAMT); тренажер для відпрацювання методів відновлення прохідності дихальних шляхів дитячий Laerdal Infant airway; 3 тренажери для відпрацювання навичок внутрішньовенних ін'єкцій Laerdal Pediatric Multi-Venous IV Training Arm; 2 тренажери для відпрацювання навичок конікопункції та конікотомії Laerdal Cricoid Stic Trainer; 4 тренажери для відпрацювання

навичок серцево-легеневої реанімації у дітей Laerdal Little Junior Q CPR; 4 тренажери для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації у дорослих Laerdal Little Anne Q CPR; 4 тренажери для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації у немовлят Laerdal Little Baby Q CPR; тренажер для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації у немовлят із можливістю забезпечення прохідності дихальних шляхів Laerdal Resusci Bab; ЕКГ – тренажер Laerdal 12-Lead Task Trainer; 8 компактних симуляторів контролю кровотечі; модель «невідкладна допомога при пневмотораксі»; модель для відпрацювання навичок крикотиомії; 3 набори для невідкладної конікотомії; 4 симулятори двох поранень; учбова модель для СЛР дорослий «Профі», з розширеним зворотним зв'язком; 2 моделі кисті для внутрішньовенних інєкцій портативна; 2 моделі передпліччя для внутрішньовенних інєкцій; тренажер для обстеження прямої кишки та практики клізменних процедур.

Закуплено для центру симуляційного навчання за кошти меценатів: 6 диванів-крісел; 3 дитячих ліжка; 2 ліжка медичних на колесах; 2 ліжка функціональних; меблі – 16 одиниць; посудомийна машина; пральна машина ATLANT CMA 60C88; пристрій для електротерапії (дефібрилятор Philips Medical Systems); 15 столів; 10 тумбочок; 2 шафи; 8 шафок-тумбочок.

Об'єктивний структурований клінічний іспит. У звітному 2022 році об'єктивний структурований клінічний іспит було проведено для здобувачів вищої освіти, які навчалися за спеціальністю «Стоматологія» та «Медицина», як складову атестації випускників для іноземних студентів, які закінчували навчання у лютому 2022 року. У весняному семестрі об'єктивний структурований іспит не проводився у зв'язку з війною та дистанційним навчанням. Проте навчальний відділ разом з робочою групою із забезпечення проведення ОСКІ в університеті не припиняли роботу над удосконаленням даного етапу контролю знань та вмінь. Зокрема, члени робочої групи взяли участь у міжнародному семінарі в рамках проєкту «Simulation in Undergraduate MEDical Education for Improvement of SAFETY and Quality of Patient Care, SAFEMED+». Двоє викладачів з робочої групи з підготовки і проведення ОСКІ стажувалися в Університеті Катанії (Італія). Також було розроблено та затверджено нове Положення про методику проведення та оцінювання об'єктивного структурованого клінічного іспиту, як складової єдиного державного кваліфікаційного іспиту для спеціальностей «Медицина» і «Стоматологія».

Матеріально-технічне оснащення навчального процесу. У звітному році продовжували матеріально-технічно оснащувати кафедри, навчальні та наукових лабораторії сучасним лабораторним, комп'ютерним обладнанням, оргтехнікою.

Для забезпечення освітнього процесу в 2022 р. отримано 6 ноутбуків, 2 персональних комп'ютери, 20 відеокамер, 1 відеореєстратор, 2 фотоапарати, 4 комутатори, 2 планшети, 6 роутерів TP-LINK, 1 сканер, 1 пуско-зарядний пристрій, 1 маршрутизатор STARLINK, 1 маршрутизатор безпроводний Vicro Tik, 1 носій даних перезаписувальних, 1 камера записувальна, 1 блок контролю вхідної напруги живлення.

Всього закуплено комп'ютерної техніки на суму 262483,00 грн., медичного обладнання – на суму 800830,81 грн., лабораторного обладнання – на суму 397973,84 грн., оргтехніки – на суму 343014,23 грн., фантомів, тренажерів та манекенів – на суму 1097065,78 грн.

За звітний період для покращання навчальної роботи теоретичних і клінічних кафедр та підрозділів університету придбано навчально-діагностичне обладнання:

- на кафедрі неврології: стіл аудиторний; стіл одностумбовий; стінку з 3-х секцій; тумбу під принтер;

- на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією: світильник ONE LED 36W 6500K 600X600 універсал; світильник ДВО 36W 60x60 prismatic;

- на кафедрі педіатрії № 2: роутер TP-LINK Archer C24 Wi-Fi Router; таблиця на пластику (0,32x0,24) м;

- на кафедрі ортопедичної стоматології: монітор для відеосистеми Akaï TV43G21T2 з настінним кріпленням; тумбочку; тумбочку медичну;

- на кафедрі гістології та ембріології: 2 пінцети Artis, з вигнутими, тонкими кінцями; блок контролю вхідної напруги живлення 380 В/50 Гц/15 кВт/ 3 фази;

- на кафедрі медицини катастроф та військової медицини: 2 веб-камери Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; клавіатуру Defender HB-440 Black USB 1,8м.; навушники та Мікрофон Sven AP-010MV;

- на кафедрі отоларингології, офтальмології та нейрохірургії: зовнішній DVD-RW LG; пенал (1,40x0,30x0,70); стіл кутовий (1,60x1,40x0,60x0,55x0,75); стінку з 2-х секцій (2,206x0,60x1,00);

- на кафедрі загальної хімії: 3 стелажі металеві (1,60x0,60x1,40);

- на кафедрі хірургії факультету післядипломної освіти: вимірювач АТ «Gamma OPTIMA»; клавіатура Defender HB-440 Black USB 1,8м.; мишка Sven RX-30 Black 2м.; пірометр (інфрачервоний термометр), мод. НТ-820D; принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) та 2 картриджі Canon 725; 2 столи; 2 шафки-тумбочки;

- на кафедрі медичної біохімії: термостат INCUBAT; центрифугу Hettich EBA III; центрифугу Hettich UNIVERSAL II;

- на кафедрі стоматології факультету післядипломної освіти: стілець стоматологічний;

- на кафедрі управління та економіки фармації з технологією ліків: 3 веб-камери Defender G-lens 2597 HD720 autofocus;

- на кафедрі клінічної фармації: 2 столи аудиторних (1,20x0,60x0,75); стіл одностумбовий (1,20x0,60x0,75); 2 столи одностумбових комп'ютерних (1,12x0,60x0,75); стінка з 3-х секцій (2,206x0,56x2,30); стінка кутова з 3-х секцій (1,90x0,40x2,30); тапчан (1,70x0,60x0,45); шафа для одягу (2,40x0,56x0,80);

- на кафедрі загальної хірургії: 3 відеокамери HIKVISION DS-2CD2543G0-IS; 2 відеореєстратори HIKVISION DS-7104HQHI-K1; комутатор POE 6-ти портовий HongRui HR900; кронштейн для телевізора; 4 панелі світлодіодних Lezard; телевізор Samsung QE65Q60TAUXUA;

- на кафедрі терапії та сімейної медицини факультету післядипломної освіти: 2 світильники ДВО 36W 60x60 prismatic;

– на кафедрі фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання: ноутбук HP 250 G8; персональний комп'ютер 2E Rational Intel i5-10400/H410/16/512F/int/E190; WEB камера з мікрофоном 2E FHD; роутер TP-LINK Archer C24 Wi-Fi Router; 2 світильники ДВО 36W 60x60 prismatic; фотоапарат CANON EOS 2000D 18-55 DC III;

– на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною: веб-камера Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; 6 мишок Sven RX-30 Black;

– на кафедрі хірургії факультету післядипломної освіти: моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11); пенал для одягу (2,206x0,60x0,50); 2 столи аудиторних (1,20x0,60x0,75); стіл двохтумбовий (1,50x0,60x0,75); 2 тумби (0,75x0,45x0,40);

– на кафедрі фізіології з основами біоетики та біобезпеки: ультразвуковий апарат;

– на кафедрі фармакології з клінічною фармакологією: веб-камеру Defender G-lens 2597 HD720 autofocus;

– на кафедрі дитячої стоматології: стіл аудиторний (2,00x0,70x0,75); стінка з 4-х секцій (2,206x0,45x2,70); шафа в нішу (2,12x0,25x0,76);

– на кафедрі терапевтичної стоматології: комутатор HongRui HR900-AF-82N; комутатор Mikrotik CSS326-24G-2S+RM (24x1G, 2xSFP+, SwOS; комутатор TP-Link T2600G-28TS; комутатор TP-Link TL-SF1005P 10/100Mbps PoE; 6 кронштейнів Brateck LPA51-223; 6 кронштейнів КВАДО К-110; 11 утримувачів для монітора на стоматологічну установку; лампа стоматологічна полімеризаційна D-LUX та набір DLP-CC-0030; мікроскоп діагностичний МД-500; 8 моніторів відеосистеми Akai TV43G21T2 з настінним кріпленням; 4 пенали (2,19x0,35x0,45); 3 полиці для книг (1,10x0,36x0,28); 4 полиці для книг підвісних (1,05x0,36x0,28); 2 проектори Epson EB- 685Wi (V11H74104; 11 спліттерів HDMI (1x2); спліттер HDMI (1x4); 8 столів аудиторних (2,30x0,70x0,75); 5 столів двохтумбових (1,65x0,60x0,75); стіл журнальний (0,60x0,40x0,466); стіл кутовий (1,60x1,40x0,60x0,55x0,75); 2 столи кутових письмових (1,85x3,90x0,60x0,75); 2 столи одностумбових (1,40x0,60x0,75); 2 столи письмових (2,20x0,60x0,75); 3 стінки з 2-х секцій (2,206x1,05x0,50); стінка з 3-х секцій (2,216x1,75x0,60); 6 точок доступу Ubiquiti UniFi UAP-AC-LITE; 2 тумби; 11 тумб з шухлядами (0,53x0,46x0,40); 12 тумб підвісних (0,72x0,28x0,40); тумбочка медична; 4 шафи (2,19x0,60x0,70); шафа для книг (2,206x0,70x0,50); 10 шаф побутових (2,19x0,60x0,60); 3 шафи малих медичних;

– на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії: принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) та 2 картриджі Canon 725;

– на кафедрі медичної інформатики: веб-камера Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; клавіатура Defender HB-440 Black; мишка Sven RX-30 Black 2м.;

– на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології: водяна баня-термостат WB-4MS; кришка бані WB-4MS; провід живлення;

– на кафедрі акушерства та гінекології № 1: полиця на стіл (0,80x0,38x0,31); 2 столи одностумбових комп'ютерних (1,40x0,60x0,75); 2 стінки з 2-х секцій (2,206x0,40x1,30); 11 тумб підвісних (0,39x0,27x0,60); 2 шафи;

– на кафедрі медичної реабілітації: 2 веб-камери Defender G-lens 2597 HD720 autofocus (63197); 2 пари колонок Genius SP-Q160; ноутбук HP 250 G8; персональний комп'ютер 2E Rational Intel i5-10400/H410/16/512F/int/E190, (Монітор LCD 23.8" 2E D2421B D-Sub, HDMI, Audio, IPS, 178/178, 75Hz, FreeSync, Frameless 23,8" (1920x1080); WEB камера з мікрофоном 2E FHD USB Black; подовжувач LETITIA, 2 свічі TP-LINK LS1005; фотоапарат CANON EOS 2000D 18-55 DC III;

– на кафедрі вищої медсестринської освіти, догляду за хворими та клінічної імунології: принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) та 2 картриджі Canon 725;

– на кафедрі оперативної хірургії та клінічної анатомії: 4 світильники світлодіодні лінійні 20W 600 мм.; 5 столів; 5 шафок-тумбочок.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Виконання науково-дослідних робіт. У 2022 р. науковці університету виконували 47 комплексних науково-дослідних робіт, з них 9 – за рахунок державного фінансування, 35 – ініціативно-пошукових тем.

Загальний обсяг фінансування наукових досліджень на держбюджетні теми склав **4133,5** тис. грн.

За рахунок державного фінансування виконувались такі науково-дослідні роботи:

1. Рання діагностика кардіоваскулярних та метаболічних порушень у дітей шкільного віку. Науковий керівник – професор М.І. Марущак, відповідальний виконавець – професор Г.І. Павлишин. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 463,9 тис. грн.

2. Моно- і змішані інфекції, що передаються кліщами, вдосконалення лікувально-діагностичних технологій і заходів біобезпеки. Науковий керівник – академік НАМНУ, проф. М.А. Андрейчин, відповідальний виконавець – доцент М.І. Шкільна. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 304,8 тис. грн.

3. Розробка оригінальних комбінацій антигіпертензивних засобів, їх аналіз та стандартизація. Науковий керівник – професор Л.С. Логойда, відповідальний виконавець доцент О.Б. Поляк. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 338,0 тис. грн.

4. Впровадження елементів нейро-розвиткового догляду за передчасно народженими дітьми та їх катамнестичне спостереження. Науковий керівник – професор Г.А. Павлишин, відповідальний виконавець – доцент І.М. Сарапук. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 434,9 тис. грн.

5. Пілотне дослідження з неонатального скринінгу первинних імунодефіцитів методом TRECs і KRECs визначення Т- і В-лімфопеній. Науковий керівник – професор О.Р. Боярчук, відповідальний виконавець – доцент Н.М. Ярема. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 737,1 тис. грн.

6. Ендотеліальна дисфункція, гіперкоагуляція та мікросудинний тромбоз при COVID-19: оцінка ризику, патогенез та діагностика. Науковий керівник – проф. М.М. Корда, відповідальний виконавець - професор О.О. Шевчук. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 749,8 тис. грн.

7. Дослідження регенеративного потенціалу засобів клітинної терапії при гострому респіраторному дистрес-синдромі. Науковий керівник – професор І.Я. Криницька, відповідальний виконавець – доцент А.І. Довгалюк. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 396,7 тис. грн.

8. Особливості вітамінного та мінерального статусу у здорових дітей та у дітей із соціально значущими захворюваннями. Науковий керівник – доцент М.І. Кінаш, відповідальний виконавець – доцент Л.І. Добровольська. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 232,3 тис. грн.

9. Вивчення ефективності системи ламінарного пневмозахисту мобільної концепт-моделі пневмошолому від вірусних (коронавірусних, COVID-19), бактеріальних, токсичних агентів. Науковий керівник – професор І.М. Кліщ, відповідальний виконавець – доцент А.О. Ковальчук. Обсяг фінансування на 2022 р. становив 476 тис. грн.

Ініціативно-пошукова тематика науково-дослідних робіт кафедр університету була зосереджена на актуальних проблемах сучасної теоретичної та клінічної медицини. Зокрема, у сфері клінічної медицини проводились наступні дослідження: патофізіологія, клінічний перебіг та наслідки Covid-19; вдосконалення діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів при розповсюджених вірусних та паразитарних хворобах; профілактика і лікування післяопераційних ускладнень у плановій та ургентній хірургії; оптимізація діагностики і профілактики захворювань репродуктивної системи жінок; коморбідні стани в клініці внутрішніх хвороб; оптимізація лікування хворих з патологією щитоподібної залози та іншої хірургічної патології з використанням класичних і малоінвазивних методик; вивчення метаболічного гомеостазу організму при захворюваннях органів ротової порожнини.

У сфері експериментальної медицини проводилися наступні дослідження: пошук новітніх методів і способів корекції та запобігання розвитку патологічних процесів за умов дії надзвичайних факторів на організм; профілактика і лікування ускладнень цукрового діабету; клініко-патогенетичне обґрунтування застосування кріоліофілізованих ксенотканин при термічній травмі; фармакологічні та фармакогенетичні аспекти протекторного впливу імунобіологічних препаратів, ентеросорбентів, речовин природного та синтетичного походження за різних патологічних станів тощо. Проводились також маркетингові, фармакоекономічні та технологічні дослідження зі створення лікарських засобів.

ТНМУ є лідером в Україні щодо вивчення епідеміології, клініки та профілактики Лайм-бореліозу та інших трансмісивних інфекцій, що передаються через укуси кліщів. У 2022 році продовжувались клінічні і лабораторні дослідження для встановлення поширеності та захворюваності серед працівників лісових господарств, а також інших груп населення (мисливці, працівники фермерських господарств тощо), що є частиною спільного українсько-польського проєкту «Дослідження епідеміології, патогенезу, клініки та профілактики бореліозу» в рамках науково-дослідницьких проєктів Європейського Союзу. Також продовжується співпраця з лабораторіями «IGeneX Inc.» і «ID-FISH Technology» (Пало Альто, США), лабораторією Інституту медицини села, що в місті Люблін (Польща), щодо

дослідження збудників Лайм-бореліозу та інших векторних інфекцій (анаплазмозу, бабезіозу).

Наукові лабораторії. Базою для виконання науково-дослідних та дисертаційних робіт є атестовані лабораторії, які забезпечували одержання достовірних результатів наукових досліджень. Атестовані лабораторії університету:

- міжкафедральна науково-дослідна лабораторія (МНДЛ);
- центральна науково-дослідна лабораторія;
- лабораторія мікробіологічних і паразитологічних досліджень;
- лабораторія морфологічних досліджень;
- лабораторія психофізіологічних досліджень.

Працює також навчально-дослідна лабораторія фармако-технологічних досліджень при фармацевтичному факультеті.

На базі МНДЛ функціонують:

- Центр із дослідження хвороби Лайма та інших захворювань, які передаються через укуси кліщів;
- Лабораторія імуногістохімічних досліджень;
- Лабораторія клітинних культур;
- Лабораторія ПЛР.

Всі засоби вимірювальної техніки, які застосовуються у цих лабораторіях, проходять метрологічний контроль і повірку.

Винахідницька діяльність. У 2022 році ТНМУ подав 7 заявок на винаходи і корисні моделі. Отримано 5 охоронних документів на винахід/корисну модель та 1 позитивне рішення щодо видачі патенту.

Виконання наукових робіт. За планом підготовки науково-педагогічних кадрів у 2022 р. виконувалося 220 дисертаційних робіт (29 докторських та 191 дисертація для присвоєння ступеня доктора філософії).

Спеціалізовані вчені ради. В університеті функціонують 4 докторські спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій за 9-ма спеціальностями.

У 2022 році спеціалізована вчена рада Д 58.601.01 провела засідання з приводу офіційних захистів 4 докторських і 3 кандидатських дисертацій, з них: за спеціальністю “Хірургія” – 2 докт., 1 канд.; за спеціальністю “Нормальна анатомія” (медичні науки) – 1 докт., 2 канд.; за спеціальністю “Нормальна анатомія” (біологічні науки) – 2 канд.; за спеціальністю “Патологічна фізіологія” – 1 докт. Відхилених дисертацій немає.

Спеціалізована вчена рада Д 58.601.02 провела засідання з приводу офіційного захисту 1 кандидатської дисертації за спеціальністю “Акушерство та гінекологія”. Відхилених дисертацій немає.

Спеціалізована вчена рада К 58.601.04. провела захист 2 кандидатських дисертацій зі спеціальністю «Біохімія».

У разових спеціалізованих вчених радах проведено офіційний захист 15 дисертацій з галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, з них: за спеціальністю 222 “Медицина” – 12; за спеціальністю 221 “Стоматологія” – 1; за спеціальністю 226 “Фармація, промислова фармація” – 2 дисертації. 3 галузі знань 09

«Біологія» проведено захист 1 дисертації за спеціальністю 091 «Біологія». Відхиленіх дисертацій не було.

Функціонування метрологічної служби. З метою досягнення достовірності отриманих результатів досліджень у 2022 р. метрологічним забезпеченням були охоплені всі планові науково-дослідні та дисертаційні роботи, лікувальний процес та випуск друкованої продукції. Здійснено перевірку первинної документації та проведено метрологічну експертизу і нормоконтроль і докторської та 16 дисертаційних робіт щодо присвоєння звання доктора філософії, 39 кінцевих та проміжних звітів про НДР, проведено метрологічну експертизу та погоджено метрологічне забезпечення при плануванні 36 дисертацій та 13 планових НДР.

Головною організацією метрологічної служби МОЗ України організовано і проведено роботи з метрологічного забезпечення та надано послуги з періодичного оцінювання технічної компетентності на проведення досліджень (вимірювань) у сфері законодавчо регульованої метрології 30 лабораторій В(м)НЗ, НДІ, ЦГЗ, закладів охорони здоров'я як комунальних, так і приватних з різних регіонів України, що належать до сфери, в якій реалізація державної політики належить до повноважень МОЗ України. Перевірка лабораторій здійснювалась безпосередньо у заявника. Оформлено свідоцтва про технічну компетентність відповідно до заявлених галузей.

Віварій. Протягом звітного року проводилася робота з вирощування та утримання лабораторних тварин. Зокрема, для наукових досліджень використано: білих щурів - 1209 голів, морських свинок – 79 голів.

Захист дисертацій. Протягом звітного року здобувачами та аспірантами університету захищено 1 докторську та 16 дисертацій на присвоєння ступеня доктора філософії.

Публікації. У звітному році науковці ТНМУ опублікували 718 статей, з них у Scopus – 176, Web of Science – 84, тез – 622 (у тому числі за кордоном – 74). Видали 7 монографій. Число доповідей на з'їздах, конгресах, конференціях: усього – 506, на закордонних – 81.

Індекс Гірша університету у Scopus на 31.12.2022 р. – 32. У 2022 році кількість цитувань наукових публікацій викладачів університету у Scopus – 3006.

Науково-педагогічний колектив університету підготував і подав до друку 156 найменувань різноманітних навчально-методичних та наукових матеріалів, в тому числі 7 підручників і 21 навчальний посібник.

Фахові журнали університету. ТНМУ є засновником чи співзасновником 12 фахових наукових журналів, які входять до категорії В. Видається англomовне фахове видання «International Journal of Medicine and Medical Research». Усі журнали розміщені на платформі [Open Journal Systems \(https://ojs.tdmu.edu.ua/\)](https://ojs.tdmu.edu.ua/).

Наукові форуми. За звітний період в університеті відбулося 23 наукових та науково-практичних конференцій, з'їздів та семінарів, з них 22 з міжнародною участю. 21 конференція зареєстрована в БПР.

Угоди про наукову співпрацю. Науковці університету в 2022 р. уклали угоди про співпрацю з: ННЦ «Інститутом біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Інститутом української

мови НАН України; Національним університетом «Острозька академія»; Харківським національним медичним університетом та Тернопільським регіональним фтизіопульмонологічним медичним центром.

Студентська наука. У звітному році молоді науковці ТНМУ опублікували 320 робіт у збірниках матеріалів всеукраїнських та міжнародних конференцій та журналах. Протягом 2022 р. студенти брали участь у проведенні наукових досліджень.

Продовжували працювати студентські наукові програми: «Студентська наука і профорієнтаційне навчання» – 356 студентів; «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації» – 137 студентів.

Роботу наукового товариства студентів координує рада, до складу якої увійшло 10 студентів – активних науковців.

За звітний період студенти університету були співавторами 50 статей, опублікованих у фахових виданнях. Опубліковано 270 тез на конференціях, з них на всеукраїнських – 252, міжнародних – 18. Презентовано 186 усних виступів, з них на всеукраїнських форумах – 160, міжнародних – 26.

Минулого року студенти створили дискусійний клуб, де проводяться дискусії на різні наукові теми в аудиторному режимі, а також на платформі Zoom із студентами інших медичних ЗВО України. Цього року залучили до участі студентів НМУ ім. О.О. Богомольця та ПДМУ. У перспективі планується його подальший розвиток із залученням ще більшої кількості студентів.

Академічна доброчесність. Цьогоріч університет доєднався до проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» за підтримки Посольства США в Україні, Міністерства освіти і науки України та Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, який реалізують Американські Ради з міжнародної освіти “Academic IQ”. Укладено угоди з компаніями, які забезпечують університет програмами Plagiat.pl та UniCheck.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та для забезпечення принципів академічної доброчесності в університеті проводиться перевірка на академічний плагіат усіх дисертацій, які подаються у наші спеціалізовані вчені ради, магістерських робіт та наукових статей, що подаються у журнали ТНМУ та у інші друковані видання України.

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА

Лікувальна робота працівників університету виконується на 36 клінічних кафедрах університету, які розміщені на базах 22 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування Тернопільської області, міста Рівне, а також м. Житомир.

Загальна кількість ліжкового фонду у 2022 році склала 5195 ліжок.

23 працівники університету входять до складу груп головних експертів структурних підрозділів з питань охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації та відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради.

2 працівників університету входять до складу експертів МОЗ України для надання організаційно-методичної, лікувально-діагностичної роботи за відповідним напрямом, а саме: проф. С.О. Галникіна – експерт МОЗ України із

спеціальності «Дерматовенерологія», асист. В. Крилюк – експерт МОЗ України із спеціальності «Медицина невідкладних станів», проф. О.М. Олещук – член робочої групи МОЗ України з питань формування Національного переліку основних лікарських засобів.

Працівниками клінічних кафедр за 2022 р. в поліклініках прийнято 27136 хворих, в стаціонарних відділах проліковано 2191 пацієнтів, проконсультовано на клінічних базах 46097 хворих, на інших базах – 16827 пацієнтів. В хірургічних клініках виконано 4090 операції без асистенцій, асистенцій - 2782.

На клінічних кафедрах університету працюють 380 викладачів, з них 59% мають „Вищу” кваліфікаційну категорію, 16% – „Першу”, 12% – „Другу”, 13% – не мають категорії.

За звітний 2022 рік співробітниками клінічних кафедр запроваджено 57 нових методик діагностики та лікування різноманітних захворювань та патологічних станів.

47 викладачів пройшли курси тематичних удосконалень, 2 викладачів пройшли стажування, 6 викладачів пройшли профільну спеціалізацію.

У 2022 році поновлені та підписані угоди про співпрацю між Тернопільським національним медичним університетом та:

- комунальним некомерційним підприємством «Тернопільська обласна клінічна лікарня» ТОР,
- комунальним некомерційним підприємством «Тернопільський обласний шкірно-венерологічний диспансер» ТОР;
- комунальним некомерційним підприємством «Тернопільський обласний лікарсько-фізкультурний диспансер» ТОР;
- комунальним некомерційним підприємством «Тернопільська міська клінічна лікарня швидкої допомоги» ТОР;
- з АЗПСМ с. Мишковичі, с. Почапінці та ФАПом с. Петриків.

Продовжує працювати Школа цукрового діабету у Тернопільській обласній дитячій лікарні.

У 2022 році відновила свою роботу мобільна педіатрична бригада, відбулися виїзди у с. Скорики, у м. Чортків та у м. Заліщики. Під час цих виїздів оглянуто та надано рекомендації щодо подальшого лікування 155 дітям.

У стоматологічному відділі ТНМУ надається безкоштовна стоматологічна допомога військовослужбовцям, тимчасово переміщеним особам, дітям та особам інших декретованих груп. За звітний період у стоматологічному відділі всього проведено терапевтичне та хірургічне лікування 4095 пацієнтам, виконано 514 прицільних рентгенограм та 558 ортопантомограм на суму 107418 грн., надано ортопедостоматологічних послуг на суму 7050 грн.

Функціонує центр психологічного консультування, де працюють висококваліфіковані психологи. У 2022 році проконсультовано 269 осіб ВПО. Послугами психологічної підтримки скористалися 234 студенти та 25 працівників університету. З початком війни фахівчині центру разом з колегами з кафедри психіатрії наркології та медичної психології надають безкоштовну психологічну допомогу всім, хто її потребував в онлайн форматі. По кризовому консультуванню психологами центру було надано допомогу 189 особам, в тому числі ВПО та особам за межами України.

26-27 травня 2022 року проведено Міжнародний симпозіум, присвячений Всесвітньому дню екстреної медичної допомоги «Актуальні питання екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

З 6 по 8 липня 2022 року в ТНМУ перебувала делегація фахівців з реконструктивної хірургії Віденського медичного університету.

Функціонує медичний пункт університету. У медичному пункті університету: оглянуто вітчизняних студентів — 280, оглянуто іноземних студентів — 1032, оформлено карт на поселення у гуртожиток — 47, проведено температурний скринінг — 282 студентам, ЦФГ обстеження іноземних студентів і працівників ТНМУ — 976. Окрім того проконсультовано ВПО - 26, працівників ТНМУ - 12, проанкетовано ВПО — 21, надано психологічну допомогу ВПО - 11.

18 жовтня 2022 року у Скориківській сільській територіальній громаді представники влади обласного рівня, медичної спільноти і Тернопільського національного медичного університету взяли участь у відкритті новоствореного центру первинної медико-санітарної допомоги.

В університеті працює з 31 жовтня 2006 року курс малоінвазивних технологій. У 2022 році тематичні цикли вдосконалення з малоінвазивних технологій пройшли на платній основі 40 курсантів з різних куточків України.

ВИХОВНА РОБОТА

У розв'язаній російською федерацією війні проти нашої держави виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого та посилення національно-патріотичного виховання молоді.

Основними складовими національно-патріотичного виховання є громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання, які є стрижневими, основоположними, які спираються на ідеї патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, відповідальності за природу як за національне багатство, здорового способу життя.

Національно-патріотичне виховання.

Викладачі та студенти брали участь у загальноміських та загальноуніверситетських заходах, приурочених вшануванню пам'яті Героїв Крут, Героїв Небесної Сотні, героїв АТО, Січових стрільців, воїнів УПА.

Починаючи з 2022 року 16 лютого в Україні на державному рівні відзначається як День єднання. 16 лютого 2022 року в усіх навчальних корпусах ТНМУ викладачами, працівниками та студентами було виконано гімн України та піднято національний прапор.

До Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні 18 лютого 2022 року в читальній залі бібліотеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського відбулася зустріч студентів та викладачів ТНМУ з директором релігійного видавництва «Святих Володимира та Ольги», рицарем Міжнародної громадської організації «Суверенний рицарський орден Христа Спасителя», кандидатом біологічних наук Володимиром Панчишиним — автором книги «Ангели небесної сотні».

Студенти медичного факультету організували патріотичний проєкт за підтримки Студентського парламенту університету, що разом з волонтерським проєктом «Життя переможе смерть, а світло – темряву» передбачав збір коштів на дрони для ЗСУ.

«Поділися власною поезією – зроби свій внесок у перемогу!» – під таким гаслом студенти організували проєкт, мета якого поділитися власною поезією на патріотичну тематику. Для того, щоб взяти участь, потрібно було зробити благодійний внесок для волонтерської акції «Об'єднаймося ж, брати мої!». Зібрані кошти перерахували на Київський гуманітарний штаб, що допомагає ЗСУ.

У червні 2022 року Представники Студентського парламенту ТНМУ ініціювали проєкт «Подаруй дитині книжку – подаруй дитині радість». Вони реалізували його разом з Молодіжною міською радою та Тернопільською обласною універсальною науковою бібліотекою за підтримки управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради. Зібрано понад 100 книг для дітей різного віку. Центром збору літератури була бібліотека ТНМУ. Також студенти організували заходи до Міжнародного дня захисту дітей, де книги подарували внутрішньо переміщеним діткам.

У Тернопільському національному медичному університеті імені І.Горбачевського з 2 травня 2022 року розпочалися курси з поглибленого вивчення української мови для осіб, які змушені були покинути свої домівки внаслідок війни.

15 квітня у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського провели майстер-клас з писанкарства для сімей-переселенців та усіх охочих діток і дорослих.

19 травня традиційно відбулося святкування Дня вишиванки. Викладачі та студенти взяли участь у заходах та мали змогу ознайомитися з колекцією національного одягу Тернопільського обласного краєзнавчого музею.

14 жовтня щорічно відзначають День захисників і захисниць України - День Покрови. З нагоди свята в університеті відбувся благодійний ярмарок, до якого долучилися усі факультети, та виставка українського строю і предметів побуту з колекції О.М. Смачило, асистента кафедри загальної гігієни та екології. Тернопільський обласний краєзнавчий музей репрезентував виставку предметів вжитку та однострою УПА. Кошти, зібрані на ярмарку, було спрямовано на благодійні цілі. З нагоди 80-річчя від часу створення Української повстанської армії у бібліотеці ТНМУ відбувся вечір пам'яті «Спогади повстанця».

9 листопада в Україні відзначили День української писемності та мови. Викладачі кафедри української мови впродовж першої декади листопада 2022 року проводили заходи, приурочені цій важливій даті.

Викладачі кафедри та студенти приєдналися до написання радіодиктанту національної єдності, також проводилися бесіди про День української писемності та мови, історію запровадження цього свята в Україні, дистанційні відеолекції із застосуванням мультимедійних технологій на тему «9 листопада – День української писемності та мови».

17-21 листопада 2022 року громадська організація «Інститут дослідження національної спадщини», яка діє в ТНМУ, розпочала низку заходів в рамках

Михайлівських днів. Всі події мали національно-патріотичний і культурний характер. Так з ініціативи «Інституту дослідження національної спадщини» за підтримки адміністрації ТНМУ 17 листопада відбулося відкриття меморіальної дошки крайнину Івану Климишину (псевдо Крук).

3 грудня 2022 року відбувся обласний етап XIII Міжнародного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Цього року конкурс організували в непростих умовах, проте молодь всупереч обставинам активно брала участь у ньому, щоб вшанувати Тараса Шевченка, продемонструвати велич пророчих слів поета й актуальність його творчої спадщини. Переможцями обласного етапу стали студенти Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського - Анастасія Слободян та Соломія Струганець.

До 130-річчя від дня народження Патріарха УГКЦ Йосипа Сліпого викладачі та студенти відвідали виставу Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру імені Тараса Шевченка, присвячену непростій долі цього титана духу «Голгофа. Містерія непокори», також куратори із підопічними протягом року брали участь в екскурсіях до Музею національно-визвольної боротьби та Тернопільського історико-меморіального музею політичних в'язнів.

Волонтерська робота

До числа волонтерів належать і викладачі, і понад тисяча студентів ТНМУ, у тому числі іноземці. Нова зміна студентського волонтерського корпусу ТНМУ відвідала дітей гематологічного відділення Тернопільської міської дитячої комунальної лікарні в рамках проекту «Скринька хоробрості». Кожна дитина мала змогу отримати омріяний подарунок, про який розповіла у своєму листі до Святого Миколая. На зібрані кошти волонтери також купили необхідні речі для відділення і наповнили «Скриньку хоробрості». У нашому виші цей проект реалізовується упродовж шести років. Для того, аби зібрати кошти на подарунки для дітей, було організовано низку благодійних майстер-класів з розмальовування футболок, шоперів, виготовлення новорічних іграшок.

Університетська спільнота негайно відгукується на запити фронту чи потребуючих осіб. Студенти ТНМУ неодноразово долучалися до виготовлення їжі при ГО «Бункер-С», сортуванні ліків, засобів гігієни, продуктів харчування у гуманітарних штабах Тернополя та України, а також за кордоном, плетіння маскувальних сіток, збору електронних сигарет, з яких виробляють павербанки для фронту тощо. Також організували базу медичного резерву, куди зголосилися студенти старших курсів з необхідними медичними навичками для допомоги персоналу лікарень, які приймають поранених.

Одним з наймасштабніших проектів стало виготовлення викладачами та студентами ТНМУ окопних свічок, в якому взяли участь учні шкіл, їх вчителі та й просто небайдужі містяни. Усі ці проекти тривають постійно.

Напередодні Великодніх свят у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського викладачі, працівники і студенти організувалися для того, щоб передати нашим захисникам традиційні українські страви і таким чином влаштувати їм свято.

Центр виховної роботи та культурного розвитку опікується студентами ТНМУ з різних куточків України – Херсона, Запоріжжя, Дніпра, Кривого Рогу, які змушені були залишитися у Тернополі, адже зараз їхні міста перебувають у зоні бойових дій. Вони отримали продуктові набори, які для них підготували та передали викладачі й працівники університету, а також Фундація допомоги дітям (Рената Блеха, Домініка Блеха, м. Живець, Польща) у рамках грантової підтримки прем'єр-міністра Польщі та допомогу від родини Дейла Шумки.

Студенти та викладачі ТНМУ не залишаються осторонь загальноукраїнських проектів. Восени більше місяця в нашому університеті збирали монети різного номіналу. Кожен охочий міг долучитися, пожертвувавши копійки чи гривні та опублікувавши фото з хештегом #СміливаГривня у соціальних мережах. Відтак усі зібрані кошти Нацбанк перерахував на ЗСУ.

26 жовтня 2022 року в Петриківському обласному геріатричному пансіонаті відбувся благодійний концерт до Міжнародного дня літніх людей. Захід організували кафедра медичної реабілітації та студенти спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» і «Лікувальна справа». Вже тривалий час ТНМУ підтримує теплі і дружні стосунки з Петриківським геріатричним пансіонатом, на базі якого студенти опановують свою професійну майстерність.

31 жовтня кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету організувала «Свято осені» для пацієнтів дитячого психіатричного відділення КНП «ТОКПЛ» ТОР. У заході взяли участь викладачі кафедри та лікарі-інтерни, а також студенти, які підготували для дітей подарунки.

6 грудня 2022 року Україна відзначала День Збройних сил України. До привітання захисників, які проходять лікування та реабілітацію на базі КНП «Тернопільська обласна клінічна психоневрологічна лікарня» ТОР, долучилися працівники кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, кафедри неврології, лікарі-інтерни психіатри та студенти Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського.

До найочікуванішого дитячого свята зими – дня Святого Миколая – волонтери Тернопільського національного медичного університету розпочали акцію «Миколай про тебе не забуде», у рамках якої було зібрано кошти для потребуючих дітей.

Вже стало доброю традицією в ТНМУ бути помічниками Святого Миколая і відвідувати діток соціально незахищених категорій з подарунками. Таку акцію організовує університет упродовж 15 років. Цього року волонтери відвідали опікунські сім'ї внутрішньо переміщених осіб Харкова, Маріуполя, Запоріжжя, Краматорська, Миколаєва, Каховки, Лисичанська і інших міст України. Всі вони тимчасово проживають у Тернополі. Багато з них втратили власну домівку, рідних та близьких і мають на опікунстві дітей-сиріт зі свого краю.

За доброю традицією загальноуніверситетського волонтерського руху «Misericordia» та науково-краєзнавчої студії «Терполяни», напередодні новорічно-різдвяних свят було організовано низку заходів у рамках проекту «Миколай про тебе пам'ятає». Зокрема, волонтери відвідали своїх підопічних, Центр соціально-психологічної реабілітації дітей, Обласний навчально-

реабілітаційний центр на вул. Братів Бойчуків, 6, Соціальне середовище для молоді з інвалідністю «Карітас».

Дім милосердя Святої Вероніки вже декілька років поспіль перебуває під опікою ТНМУ. Адміністрація, викладачі та студенти навчального закладу намагаються різносторонньо допомагати сестрам та їхнім підопічним: інколи їм необхідна консультація та лікування, інколи матеріальна чи моральна підтримка. Влітку і восени студенти ТНМУ регулярно відвідували Дім милосердя, вимірювали пацієнтам тиск, рівень цукру. Завітали з гостинцями також 20 грудня та привітали з Днем Святого Миколая.

19 грудня 2022 року в Тернопільській обласній клінічній психоневрологічній лікарні був проведений вже традиційний захід до Дня Святого Миколая. Викладачі та лікарі-інтерни кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету імені І.Горбачевського організували святковий концерт для пацієнтів дитячого відділення.

На лікуванні в обласній лікарні Тернополя перебуває багато наших захисників, які мають різного ступеня поранення, покращують стан свого здоров'я та проходять курс лікування. Студенти та викладачі Тернопільського національного медичного університету в день святого Миколая відвідали воїнів, передали їм смаколики та побажання якнайшвидшого одужання.

Студенти та викладачі Тернопільського національного медичного університету імені І.Горбачевського неодноразово ще з 2014 року збиралися та виготовляли смаколики для бійців. Ми продовжуємо це і нині. З жовтня з ініціативи Центру виховної роботи та культурного розвитку у приміщенні студентської їдальні на вулиці Торговиця розпочали випікання печива кураторські групи кафедри педіатрії № 1 та ННІ медсестринства.

Від початку війни під керівництвом доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Т.О.Воронцової, волонтерки та голови тернопільського осередку Всеукраїнського об'єднання «Медики Майдану», було зібрано кошти для закупівлі генератора, квадрокоптера та одягу для ЗСУ. Продовжив свою дію гуманітарний штаб, де відбувалося сортування ліків, засобів медичного та гігієнічного призначення, продуктів харчування тощо, які надійшли з-за кордону. Викладачі кафедри та студенти активно працювали та комплектували гуманітарні вантажі для потреб військових та цивільних. Допомога надсилалася постраждалим внаслідок бойових дій у Миколаїв та Миколаївську область, Харків та Харківську область, Суми, Охтирку та Сумську область та ін. регіони.

Волонтерський центр ТНМУ

З першого дня війни ГО «Первинна профспілкова організація ТНМУ» розпочала волонтерську діяльність при університеті. Студенти і викладачі сортують продукти харчування, медикаменти, речі, предмети гігієни тощо, які приносять тернополяни або передають як гуманітарну допомогу іноземні партнери та студенти ТНМУ.

Волонтерський центр Тернопільського національного медичного університету працює для того, щоб забезпечити наших воїнів і цивільних осіб, які вимушені були переселитися чи перебувають сьогодні у місцях бойових дій, всім необхідним. Фахівці кафедр Тернопільського національного медичного університету приймають, сортують і розподіляють ліки. До волонтерського

центру надходять запити на отримання допомоги, у першу чергу, від лікувальних закладів України і тимчасово переміщених осіб, які цього потребують. Волонтерський центр збирає також гуманітарну допомогу для ЗСУ, тероборони, веде облік, організовує логістику, щоб ті, хто потребує, її оперативно отримували.

Громадсько-просвітницька робота

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету активно відзначає День психічного здоров'я та організовує низку заходів для містян. Метою проведення заходу було підвищення обізнаності населення про проблеми психічного здоров'я та збір коштів для закупівлі діагностичної шкали ADOS, що є «золотим стандартом» для ранньої діагностики аутизму, для дитячого відділення психоневрологічної лікарні.

Проект «Sex education», який започаткували і впроваджують студенти Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського, стає з кожним роком популярнішим і затребуванішим серед школярів. Значна кількість підлітків хочуть бути підготовленими та обізнаними в тому, що їм не завжди можуть розказати батьки.

Особливе зацікавлення серед школярів та студентів викликають такі лекції студентів ТНМУ: «Залежність від паління», «Залежність від алкоголю», «Наркотична залежність», «Ігроманія», «Токсикоманія», «Шопоголізм», проект «Здорове харчування – запорука здорового майбутнього», «Що таке інсульт і як його попередити», «Я-донор», «Небезпека переохолодження та обмороження, перша допомога», «Емоційне вигоряння», «Як боротися зі стресом», «Волонтерство – корисна звичка кожного українця, ще один крок до перемоги!» та інші. Особливої актуальності набули також курси домедичної допомоги для різних верств населення, які проводять студенти ТНМУ у різних точках України.

Художньо-естетичне виховання студентів.

Реалізація творчого потенціалу молоді здійснюється у хоровому колективі, студентському Творчому колективі, театральному гуртку «Арт-драма». Попри обмеження, які наклала на студентське життя війна, творчим угрупованням вдалося провести відбір нових членів в офлайн-форматі та продемонструвати здобутки на своїх сторінках у соцмережах. У нових умовах учасниками творчого колективу було проведено цикл засідань поетичного клубу «Суботні поетичні ранки», з якими кожен бажаючий може ознайомитися на сторінці творчого колективу у мережі «Інстаграм». Продовжуються відеоуроки у рубриці «Танцюють всі» та проєкти «Хочу в ТНМУ», «Літературний ерудит». Розпочинає свою роботу гурток народного танцю.

Творчий колектив ТНМУ вразив глядачів концертом патріотичної пісні з нагоди 80-річчя УПА та Дня захисників і захисниць України.

До Міжнародного дня студента 10 листопада 2022 року в актовій залі адмінкорпусу Тернопільського національного медичного університету відбувся благодійний концерт. Його метою було зібрати кошти для потреб ЗСУ і згадати українських співаків, які свого часу представляли Україну на відомому пісенному конкурсі «Євробачення».

Екологічне виховання

14 грудня 2022 р. в День вшанування ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС на кафедрі загальної гігієни та екології був проведений інформаційний захід для ознайомлення з наслідками аварії на Чорнобильській АЕС на тему «Чорнобиль. Одна з найжахливіших катастроф ХХ століття». Учасники прослухали презентацію доц. К.О. Пашка, присвячену цій аварії та її впливу на довкілля і здоров'я жителів України. В заході взяли участь викладачі кафедри та студенти 6 курсу.

Спортивне виховання та здоровий спосіб життя

5 травня 2022 року відбувся шаховий турнір серед студентів ТНМУ. Організація шахових турнірів в стінах нашого університету уже стала традицією. На жаль, у зв'язку з подіями в Україні турнір проводиться в онлайн-режимі. Варто відзначити високу активність іноземних студентів у подібних турнірах, кожного року вони здобувають призові місця

25 червня 2022 року за підтримки Тернопільського міського центру фізичного здоров'я населення пройшов спортивний захід «Олімпійський день». Активну участь у цьому заході взяли викладачі кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання на чолі з професоркою Дарією Попович та студенти ТНМУ.

Самоврядування

Університет усіляко підтримує студентське самоврядування. Регулярно відбуваються зустрічі Студпарламенту з ректором, де вирішуються актуальні для студентів питання навчання та дозвілля.

Упродовж багатьох років в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського відбувається конкурс «Студент року ТНМУ». У ньому беруть участь студенти денної форми навчання 1-6 курсів, які мають високі показники у навчанні, займаються науково-дослідною роботою, є активними у громадському житті університету.

Робота з іноземними студентами.

Студенти-іноземці активно долучаються до національно-виховної роботи, вивчають українські традиції. Вони брали участь у відзначенні Дня української писемності та мови, а також Міжнародного дня рідної мови, Днів пам'яті Голодомору.

Іноземні студенти є учасниками «Українського клубу», де вони вдосконалюють знання з української мови та відвідують музеї та історичні пам'ятки Тернопільщини, а також є членами Менторського корпусу ТНМУ.

Іноземні та українські студенти організували низку акцій на підтримку України та консолідації українців, зокрема онлайн-флешмоб «Синьо-жовті кольори єдності».

Картини українських та іноземних студентів були представлені на благодійному аукціоні у Словаччині. Також для «Бандерольки перемоги» студенти ТНМУ передали свої рукотвори – 5 футболок з авторськими малюнками і 22 новорічні кульки, зваляні з вовни. Вироби ручної роботи майбутні медики створювали упродовж низки майстер-класів. Усі кошти, виручені від продажу картин і рукотворів, були передані ЗСУ.

Загалом іноземні студенти охоче беруть участь у громадському, волонтерському, культурному та спортивному житті університету та країни,

мають можливості для власного розвитку, є членами Студентського парламенту.

Попри умови частково дистанційного навчання, воєнний стан, виховна робота у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України спрямована на підтримку та сприяння волонтерським проектам, іншій громадській діяльності. Її мета – становлення самодостатнього громадянина–патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей українського народу, національної самобутності.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародна співпраця університетів є невід'ємною частиною інноваційного розвитку вищої освіти.

Враховуючи тенденції розвитку сучасної освіти і науки, процеси глобалізації та регіональної інтеграції, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України прагне здобути не лише національне визнання, але й високий міжнародний статус. Саме тому велика увага приділяється міжнародній діяльності як одному із пріоритетних напрямів розвитку Університету, яка спрямована на інтеграцію навчального закладу до європейського та світового освітньо-наукового простору.

У своїй діяльності ТНМУ керується основними засадами та принципами, викладеними у Великій Хартії Університетів (Magna Charta Universitatum), відзначаючи найважливіші цінності університетських традицій і сприяючи тісним зв'язкам між університетами Європи.

Тернопільський національний медичний університет є членом:

- ✓ Європейської асоціації університетів (EUA);
- ✓ Європейської асоціації фармацевтичних факультетів (EAFP);
- ✓ Асоціації регіональної співпраці з питань здоров'я, науки та технологій (The Association for Regional Cooperation in the fields of Health, Science and Technology – RECOOP HST Association);
- ✓ Балтійської університетської програми (BUP).

У межах асоціацій здійснюється співпраця та обмін інформацією, а також проведення спільних дослідницьких проектів.

На сьогодні ТНМУ співпрацює із **96** закордонними партнерами - вищими медичними освітніми закладами та закладами практичної охорони здоров'я з **33** країн світу.

У вересні 2022 р. Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України став учасником програми партнерства «Twin For Nore» з університетами Великобританії (Університет Манчестера). Це партнерство передбачає дострокову співпрацю, щоб забезпечити важливу підтримку в найближчому майбутньому, щоб студенти могли продовжувати навчання, а науковці – свої дослідження.

З року в рік кількість закордонних партнерів університету зростає. У 2022 р. підписано **8** Угод про міжнародну співпрацю:

1. Університет Габріеля Д'Аннуціо (К'єті – Пескара, Італія)

2. Вільнюський Університет (Вільнюс, Литва)
3. Гуманітарно-Економічна Академія в Лодзі (Лодзь, Польща)
4. Центральна клінічна лікарня Міністерства внутрішніх справ та адміністрації у Варшаві (Варшава, Польща)
5. Університет Кастильї-Ла-Манча (Сьєдад-Реал, Іспанія)
6. Інститут доказової медицини PI-EBM (Краків, Польща)
7. Університет Мігеля Ернандеса (Ельче, Іспанія)
8. Avicenna Batumi Medical University (Батумі, Грузія)

Впродовж 2022 р. було здійснено **56** закордонних відряджень **43** працівників Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, а саме:

- для проходження стажувань – 22 працівники (22 відрядження);
- з метою участі в міжнародних наукових і освітніх форумах, конгресах, семінарах та конференціях – 32 працівники (25 відряджень);
- для налагодження міжнародної співпраці – 3 працівники (2 відрядження);
- для читання лекцій у закордонних вузах – 1 працівник (5 відряджень);
- тренінги у рамках проекту SAFEMED+ програми ERASMUS KA2 CBHE – 3 працівники (2 відрядження).

ERASMUS

В рамках програми ЄС Erasmus+ за напрямком **KA2** CBHE (Capacity building in higher education) ТНМУ спільно із закордонними партнерами отримав фінансування на реалізацію **3** наступних проектів:

1. Інноваційна реабілітаційна освіта – впровадження нових магістерських програм в Україні – REHAB (2019-2022 pp.)
2. Симуляційне навчання в медичній освіті на додипломному етапі для підвищення безпеки та якості обслуговування пацієнтів – SAFEMED+ (2020-2023 pp.)
3. Нарощування академічних можливостей у галузі глобального здоров'я в регіоні Східна Європа / Центральна Азія – BASE (2020-2023 pp.).

У рамках програми ЄС Erasmus+ за напрямком **KA1** (Learning mobility for higher education) ТНМУ підписав угоди про співпрацю з наступними партнерами:

1. Університет Сантьяго де Компостела (Іспанія)
2. Університет Кастильї-Ла-Манча (Сьєдад-Реал, Іспанія)
3. Університет Мігеля Ернандеса (Ельче, Іспанія)

Академічна мобільність

Стажування тривалістю **3 та більше місяців** здійснюють **12** працівників університету:

1. Гурський Віталій Тарасович: стажування “Clinical Medical Ethics” на базі MacLean Center for Clinical Medical Ethics, University of Chicago (Чикаго, США) з 12 січня 2022 р. до 20 травня 2022 р.;
2. Палій Світлана Михайлівна: стажування «Дослідження та розробка ліків» на базі Університету Сантьяго де Компостела (Сантьяго де Компостела, Іспанія) з 15 березня 2022 до 31 липня 2022 р. – ERASMUS+;

3. Палій Світлана Михайлівна: фахове стажування на базі Університету Сантьяго де Компостела (Сантьяго де Компостела, Іспанія) з 02 вересня 2022 до 01 березня 2023 р. - ERASMUS+.
4. Огінська Наталія Віталіївна: фахове стажування з питань циркадних ритмів та біології нейроглії на базі Університету Сантьяго де Компостела (Сантьяго де Компостела, Іспанія) з 29 квітня 2022 р. до 01 листопада 2022 р. - ERASMUS+;
5. Крамар Соломія Богданівна: фахове стажування на базі Інституту метаболічних та серцево-судинних захворювань Університету Поля Сабатьє (Тулуза, Франція) з 09 червня 2022 р. до 18 травня 2023 р. - ERASMUS+;
6. Пак Анастасія Іванівна: фахове стажування у рамках програми Cedars - RECOOP Solidarity Fellowship (CRSF) на базі Research Centre for Molecular Medicine, Faculty of Medicine, University of Debrecen (Дебрецен, Угорщина) з 01 липня 2022 р. до 31 грудня 2022 р.;
7. Городецький Володимир Євгенович: фахове стажування з метою освоєння методики неінвазивної вентиляції легень на базі Куявсько-Поморського центру пульмонології в Бидгощі (Бидгощ, Польща) з 04 липня 2022 р. до 03 січня 2023 р.;
8. Равлів Юлія Андріївна: фахове стажування на базі Познанського медичного університету імені Кароля Марцінковського (Познань, Польща) з 25 липня 2022 р. до 08 листопада 2022 р.;
9. Гомелюк Тетяна Михайлівна: фахове стажування (PhD student) на базі Університету імені Йосипа Юрая Штросмаєра (м. Осієк, Хорватія) з 01 вересня 2022 р. до 31 грудня 2022 р.;
10. Мельничук Ірина Миколаївна: фахове стажування «Розвиток освітніх систем в умовах сучасних викликів і трансформацій» на базі Академії прикладних наук, Університет управління та адміністрації (Ополє, Польща) з 14 листопада 2022 р. до 14 березня 2023 р.;
11. Мехно Наталія Ярославівна: фахове стажування на базі університету Сантьяго де Компостела (Сантьяго де Компостела, Іспанія) з 29 листопада 2022 р. до 02 червня 2023 р. – ERASMUS+;
12. Юрчишин Оксана Михайлівна: фахове стажування на базі Університету Сассарі (Сассарі, Італія) з 17 жовтня 2022 р. до 17 лютого 2023 р.- ERASMUS+;
13. Добрянська Вікторія Юріївна: участь у грантовому науковому дослідженні P 34588-8 «Crosstalk of villous cells in early placental development» (Відень, Австрія) з 17 грудня 2022 р. до 17 травня 2023 р.

Закордонні стажування тривалістю **більше 1 року** здійснюють **3** працівників університету:

1. Сатурська Ганна Степанівна: фахове стажування на базі факультету наук про спорт і здоров'я Технічного університету Мюнхена (Мюнхен, Німеччина) з 25 липня 2022 р. до 30 червня 2023 р.;
2. Шульгай Анна-Марія Аркадіївна: фахове стажування на базі University of Parma (Парма, Італія) з 01 серпня 2022 р. – 01 серпня 2023 р.;
3. Лой Галина Ярославівна: фахове стажування у рамках програми Postdoctoral research training на базі Institute of Metabolic and Cardiovascular Diseases (ІМКС) (Тулуза, Франція) з 25 серпня 2022 р. – 31 жовтня 2023 р.

Читав лекції на базі закордонних університетів **1** викладач ТНМУ:

- завідувач кафедри медичної реабілітації Мисула Ігор Романович у Бяльській Академії прикладних наук (Бяла Подляска, Польща) у рамках програми «Visiting professor» у режимі **offline**.

З метою досягнення міжнародного співставлення освітніх стандартів, залучення іноземного інтелектуального потенціалу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між українськими та закордонними партнерськими навчальними закладами, встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків в університеті активно здійснюється програма «**Visiting Professor**».

У 2022 році запрошено для читання лекцій **8** фахівців:

у режимі **online**:

- Мартін Герман (Німеччина);
- Доріс Ран (Німеччина);
- Фекрі Дуреаб (Німеччина);
- Тарек Аль-Ахдаль (Німеччина);

у режимі **offline**:

- Крістін Радке (Австрія);
- Мар'яна Тойфельсбауер (Австрія);
- Гаральд Тойфельсбауер (Австрія);
- Яцек Качмарчик (Польща).

ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ

Тернопільський національний медичний університет під час вступної кампанії 2022 р. брав участь у широкому конкурсі на місця для навчання за кошти державного бюджету за спеціальностями 222 «Медицина» - магістр, 221 «Стоматологія» - магістр, 226 «Фармація, промислова фармація» - магістр, 223 «Медсестринство» (освітні програми «Сестринська справа», «Парамедик») - бакалавр, 227 «Фізична терапія, ерготерапія» - бакалавр. Рекомендації до зарахування за кошти державного бюджету було надано у повному обсязі та за всіма спеціальностями, освітніми програмами та ступенями освіти, затвердженим для ТНМУ МОЗ України у 2022 році.

Конкурс на місця державного замовлення підготовки фахівців для потреб охорони здоров'я становив:

Спеціальність	Показник державного замовлення (максимальний обсяг)	Кількість поданих заяв	Конкурс	Кількість зарахованих осіб
Медицина	260	2074	7,98	246
Стоматологія	7	765	109,3	6
Фармація, промислова фармація	20	236	11,8	17
Медсестринство (Сестринська	10	86	8,6	1

справа – бакалавр)				
Медсестринство (Парамедик – бакалавр)	20	83	4,15	9
Фізична терапія, ерготерапія	10	208	20,8	9

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ СПІВРОБІТНИКІВ І СТУДЕНТІВ

Соціальна політика університету та профспілкового комітету співробітників і студентів спрямована на вдосконалення роботи із соціального захисту співробітників та студентів, забезпечення прав, збереження й підвищення матеріального добробуту, створення відповідних безпечних умов праці й навчання, організацію відпочинку й оздоровлення. Дотримання норм соціального захисту співробітників і студентів є одним з пріоритетних завдань у діяльності університету. При цьому соціальні гарантії відіграють важливу роль не тільки в забезпеченні безперебійної діяльності колективу, але і сприяють покращанню якості освітнього процесу, наукової, організаційної та виховної роботи.

Згідно з Колективним договором і чинним законодавством, ректоратом узгоджуються з профспілковим комітетом працівників усі накази з питань трудових стосунків, організації й нормування праці, розподілу навчального навантаження. Питання про порушення виробничої дисципліни обговорюються на спільних засіданнях профкому та адміністрації університету. Усі питання, що стосуються студентського життя, узгоджуються зі студентським самоврядуванням університету.

У звітному році відповідно до рішення конференції трудового колективу університету кошти в розмірі 1,5 % фонду оплати праці виділялися на лікування працівників і студентів та культурно-масову роботу. Відповідно до колективного договору між адміністрацією та профспілковою організацією університету було створено спільну комісію для виділення коштів на лікування хворих працівників і студентів. За звітний період (з січня 2022 р. по грудень 2022 р.) згідно рішення комісії надано допомогу на лікування 311 працівникам на суму 1453134 грн, первинною профспілковою організацією згідно рішення комісії було надано матеріальну допомогу у зв'язку з тяжким матеріальним становищем 389 працівникам на суму 568,7 тис. грн.

Відповідно до рішення вченої ради у 2022 р. для підтримання життєвого рівня працівників університету всім працівникам, окрім науково-педагогічних, додатково до заробітної плати проводилася щомісячна доплата в розмірі 3150 грн (з січня 2022 року по вересень 2022 року), з жовтня 2022 року із зростанням мінімальної заробітної плати доплата зросла до 3605 грн. Виплата здійснювалась із коштів спеціального фонду. Кожен науково-педагогічний працівник відповідно до свого рейтингу отримує щомісячну премію.

Матеріальної допомоги на оздоровлення упродовж 2022 р. виплачено в сумі 9443714 грн., допомоги на поховання – 147,0 тис. грн.

Велику роботу у воєнний стан проведено для покращання медичного обслуговування працівників, студентів університету. Проводилися безкоштовні обстеження у міжкафедральній навчально-дослідній лабораторії, університет власними силами забезпечує проходження медичного огляду для працівників і студентів. Також студенти та працівники університету мають можливість безкоштовно отримати стоматологічну допомогу, рентгенологічне і ортопедографічне обстеження.

Опікується також університет і непрацюючими пенсіонерами, колишніми його співробітниками. До Великодніх свят кожному непрацюючому пенсіонеру було організовано та вручено продуктовий набір «Великодній кошик».

Особливо опікується університет студентами-сиротами. Щомісячно відбуваються зустрічі ректора з даною категорією студентів, виплачено матеріальної допомоги студентам-сиротам у сумі 755,1 тис. грн, у тому числі на придбання навчальної літератури – 111,7 тис. грн, на придбання та поновлення предметів гардеробу та текстильної білизни – 7,8 тис. грн, на харчування – 443,6 тис. грн, вихідна матеріальна допомога при працевлаштуванні для студентів-сиріт – 77,8 тис. грн.

До свята Миколая кожному студенту-сироті виплачено матеріальну допомогу в розмірі 7,0 тис. грн. від університету та від профкому по 1000 грн. і вручено святкові подарунки. Крім того, університет опікується студентами - дітьми осіб, загиблих (померлих) внаслідок агресії Російської Федерації, котрим виплачено матеріальну допомогу в розмірі 15,0 тис. грн кожному, студентам-особам, визнаних учасниками бойових дій по 7,0 тис. грн, студентам-учасників бойових дій виплачено по 2,6 тис. грн, студентам, які отримали статус внутрішньо переміщеної особи по 1,5 тис. грн. Виплати здійснювались за рахунок коштів загального фонду для студентів, які навчаються за кошти державного бюджету, та за кошти студентського парламенту студентам, які навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА УНІВЕРСИТЕТУ ТА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Господарська діяльність

За звітній період діяльність адміністративно-господарського підрозділу спрямовувалась на підтримання, зміцнення і розширення матеріальної бази, забезпечення успішної організації роботи університету в умовах карантинних обмежень та воєнного стану.

Враховуючи перспективи забезпечення і організації освітнього процесу в Університеті в умовах воєнного стану та на виконання вимог, настанов і рекомендацій Уряду України, МОЗ України, МОН України та Управління освіти і науки Тернопільської ОВА 09.06.2022 року ректором Університету видано наказ №20-АІ, який визначив проведення ряду невідкладних заходів з приведення фонду існуючих споруд цивільного захисту у готовність до використання за призначенням, огляду і оцінки підвальних приміщень корпусів і гуртожитків для можливого використання як найпростіших укриттів для учасників освітнього процесу.

На виконання наказу утворено спільну комісію до складу якої, окрім відповідальних працівників університету, було залучено представника МВС та ДСНС України у Тернопільській області. 22.06.2022 р. комісія подала ректору звіт про результати такої перевірки.

На виконання рекомендацій звіту спільної комісії для приведення підвальних приміщень навчального корпусу №3 за адресою вул. Руська, 36 та № 5 за адресою вул. Словацького, 2 до стану вимог найпростіших укриттів проведено їх поточний ремонт.

В Університеті, згідно інвентаризаційного обліку захисних споруд міста, наявні і функціонують з перших днів збройної агресії російської федерації ПРУ (протирадіаційні укриття) №75395 вул. Руська, 12 , №75394 вул. майдан Воли,1 , №75393 вул. Словацького, 2. Станом на грудень 2022 р. усі три протирадіаційні укриття університету облаштовані як пункти незламності, згідно існуючих вимог.

03.08.2022 року спільною комісією представників відділу цивільного захисту Тернопільського РУ ГУ ДСНС України в Тернопільській області, відділу планування та захисту Управління Надзвичайних ситуацій Тернопільської міської ради та університету підтверджено стан їх готовності до функціонування за призначенням. Факт готовності підтверджено актами усталеного зразка, які засвідчено підписами і завірено печатками. ПРУ університету забезпечені централізованими водопостачанням, каналізацією, електричним живленням та тепlopостачанням, припливно-витяжною вентиляцією та інтернетом. Комунікації справні.

Евакуаційні шляхи у навчальних корпусах приведені у відповідність з нормами Законодавства, встановлено вказівники напрямку руху і таблички біля входу до захисних та інших споруд, визначених для укриття учасників освітнього процесу та працівників. Приведено у готовність та перевірено локальні і об'єктові системи оповіщення. Особи, відповідальні за функціональну готовність захисних споруд і їх використання, визначені наказами ректора № 617 від 08.11.2021 р. та № 235 від 08.08.2022 р.

У взаємодії з представниками МВС, ДСНС України у Тернопільській області та відділу планування та захисту Управління Надзвичайних ситуацій Тернопільської міської ради також оглянуто підвальні приміщення будівель університету на предмет використання їх як найпростіші укриття. На усі придатні приміщення оформлено акти оцінки об'єкта щодо можливості його використання для укриття, як найпростішого укриття за усталеною формою. Усі акти засвідчені підписами і завірено печатками.

Усі навчальні корпуси і захисні споруди Університету забезпечені порошковими та вуглекислотними вогнегасниками, а також обладнані протипожежною сигналізацією. Відповідальним за пожежну безпеку систематично проводяться заняття з певною категорією осіб відповідальних за техногенну та пожежну безпеку.

Працівниками адміністративно-господарського підрозділу ефективно контролювалась експлуатація будівель, споруд і приміщень навчальних баз, проведення поточних і капітальних ремонтів, охорона майна університету. Проведено необхідні заходи, що згідно відповідного наказу МОЗ України,

регламентують підготовку університету до роботи в осінньо-зимовий період 2022 - 2023 рр.

Минулорічний опалювальний сезон в Університеті пройшов безаварійно. Періодично проводився моніторинг використання енергоносіїв з метою економного їх використання.

На виконання заходів з енергозбереження в Університеті проведено чергову планову метрологічну повірку лічильників обліку газу, теплової та електричної енергії, водопостачання. У корпусах проведено поточний ремонт внутрішніх систем опалення та водопостачання, поточний технічний огляд і ремонт паливних котлів комплексу будівель віварію. Проведено планове технічне обслуговування теплових вузлів навчальних корпусів та гуртожитків.

За звітний період виконано ремонтно-будівельних робіт у навчальних корпусах та гуртожитках університету на загальну суму 13 430 385,51 грн.

У навчальному корпусу № 6 за адресою вул. Олени Теліги, 3 проведено ремонтно-будівельні роботи з розширення і облаштування найпростішого укриття в існуючих підвалах.

У навчальному корпусі № 10 за адресою вул. Олени Теліги, 7 (завершено роботи з надбудови 3-го поверху. У надбудований поверх переміщено кафедру терапевтичної стоматології з корпусу №6.

Матеріально-технічна база університету. Аналіз фінансово-господарської діяльності.

Фінансово-господарська діяльність університету здійснюється відповідно до затверджених Міністерством охорони здоров'я України кошторисів та з врахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про бухгалтерський облік та звітність в Україні», Бюджетного кодексу України, Статуту університету, інших нормативно-правових актів.

Основними напрямками діяльності університету є підготовка і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових та науково-педагогічних кадрів, науково-дослідна робота, спеціалізована стоматологічна допомога.

В університеті функціонує 5 факультетів, навчально-науковий інститут медсестринства, стоматологічне відділення, бібліотека та інші підрозділи.

Станом на 01.01.2023 року чисельність студентів склала 5983 особи, що на 935 студентів менше, ніж на 01.01.2022 року.

Аналіз чисельності студентів

Показники	01.01.2022 р.	01.01.2023 р.	Відхилення (+,-)
Чисельність студентів – усього, в тому числі	6918	5983	-935
Бюджетної форми навчання	1418	1506	88
Контрактної форми навчання (вітчизняні студенти)	2718	2748	30
Контрактної форми навчання (іноземні студенти)	2782	1729	-1053

Станом на 01.01.2023 року середньооблікова чисельність працівників склала 1288 осіб, в тому числі професорсько-викладацького складу – 667, обслуговуючого та допоміжного персоналу - 621. Середньомісячна заробітна плата професорсько-викладацького складу склала 25948 грн., обслуговуючого та допоміжного персоналу – 10133 грн.

В експлуатації університету знаходиться 9 навчальних корпусів, 4 гуртожитки, видавництво «Укрмедкнига» та навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина».

Окрім того, університет орендував 3 приміщення для роботи навчально-практичних центрів та 1 приміщення для проведення навчального процесу.

Приміщення, які тимчасово не використовуються в діяльності університету, здаються в оренду. За 2022 рік від здачі в оренду приміщень надійшло 13,8 тис. грн. У 2022 році на виконання Постанови Кабінету Міністрів України №634 від 27.05.2022 року «Про особливості оренди державного та комунального майна у період дії воєнного стану» окремим категоріям орендарів надавалася пільга на оплату оренди.

Перелік орендарів

№ п/п	Орендар	Адреса об'єкта оренди	Площа оренди	Мета оренди
1	ПАТ "Приватбанк"	м. Тернопіль, Майдан Волі, 1	3,50	розміщення банкомату та терміналу самообслуговування
2	ТзОВ "Солтанлаб"	м. Тернопіль, вул. Руська, 12	67,90	лабораторія імуногістохімічних досліджень (погодинна оренда)
3	ФОП Шуляр О. В	м. Тернопіль, вул Коцюбинського, 18а	4,00	розміщення пункту пральні самообслуговування
4	ФОП Шуляр О. В	м. Тернопіль, вул Живова, 5	4,00	розміщення пункту пральні самообслуговування
5	ТзОВ "Тервікнопласт"	м. Тернопіль, вул. Словацького, 2	25,00	розміщення зовнішньої реклами
6	ФОП Шуляр О. В	м. Тернопіль, вул Клінічна, 2	4,00	розміщення пункту пральні самообслуговування
7	ФОП Шуляр О. В	м. Тернопіль, вул Торговиця, 3	6,00	розміщення пункту пральні самообслуговування

За 2022 рік надійшло коштів загального фонду по КПКВК 2301020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері охорони здоров'я» – 4133,5 тис. грн., що на 627,8 тис. грн. менше, ніж у 2021 році.

Виконання кошторису загального фонду по КПКВК 2301020

Показники	2021 р. (тис. грн.)	2022 р. (тис. грн.)	Відхилення
-----------	------------------------	------------------------	------------

		грн.)	(+,-)
Надходження коштів - усього	4761,3	4133,5	-627,8
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2177,4	2167,5	-9,9
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1807,2	1761,9	-45,3
Оплата послуг (крім комунальних)	754,3	204,1	-550,2
Інші поточні видатки	22,4	0	-22,4

Залишок невикористаних відкритих асигнувань станом на 01.01.2023 року становить 822,28 грн., що пояснюється недостатньою сумою коштів для придбання хімічних реактивів.

За 2022 рік надійшло коштів загального фонду по КПКВК 2301090 «Загальнодержавні заклади та заходи у сфері медичної освіти» – 280,4 тис. грн.

Виконання кошторису загального фонду по КПКВК 2301090

Показники	2022 р. (тис. грн.)
Надходження коштів - усього	280,4
Оплата послуг (крім комунальних)	280,4

Кошти в повному розмірі були використані на оплату іспиту КРОК студентів бюджетної форми навчання.

У 2022 році в гуртожитках університету проживали внутрішньо-переміщені особи. На виконання Постанови Кабінету Міністрів України КМУ №261 від 11.03.2022 року університетом щомісячно, починаючи з березня 2022 року до 20 числа місяця, наступного за звітним, згідно затверджених форм, подавалася інформація щодо спожитих комунальних послуг внутрішньо-переміщеними особами. Для відшкодування цих витрат надійшло коштів загального фонду по КПКВК 2301700 «Надання компенсації закладам освіти, що належать до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України, у приміщеннях (будівлях) яких в умовах воєнного стану на безоплатній основі розміщувалися тимчасово-переміщені особи» – 1179,9 тис. грн.

Виконання кошторису загального фонду по КПКВК 2301700

Показники	2022 р. (тис. грн.)
Надходження коштів - усього	1179,9
Оплата теплопостачання	567,7
Оплата водопостачання та водовідведення	261,0
Оплата електроенергії	237,6
Оплата природного газу	63,5
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	50,1

За 2022 рік надійшло коштів загального фонду по КПКВК 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової передвищої та вищої освіти» 80315,5 тис. грн., що на 5266,6 тис. грн. більше, ніж у 2021 році.

Виконання кошторису загального фонду по КПКВК 2301070

Показники	2021 р. (тис. грн.)	2022 р. (тис. грн.)	Відхилення (+,-)
Надходження коштів - усього	75048,9	80315,5	5266,6
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	56366,9	59379,1	3012,2
Продукти харчування	502,1	443,6	-58,5
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	-	7,9	7,9
Стипендії	17475,4	19999,3	2523,9
Інші виплати населенню	704,5	485,6	-218,9

Невикористаних асигнувань по КПКВК 2301070 станом на 01.01.2023 року немає.

Університет надає платні послуги відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. №796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності», від 17.09.1996р. № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти».

За 2022 рік надійшло коштів спеціального фонду по КПКВК 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової передвищої та вищої освіти» 487831,4 тис. грн., що на 61294,9 тис. грн. більше, ніж у 2021 році.

Виконання кошторису спеціального фонду по КПКВК 2301070

Показники	2021 р. (тис. грн.)	2022 р. (тис. грн.)	Відхилення (+,-)
Надходження коштів - усього	426536,5	487831,4	+61294,9
Плата за послуги що надаються згідно із законодавством, в тому числі	420739,2	482187,1	+61447,9
За послуги, що надаються згідно з основною діяльністю	398395,6	464240,7	+65845,1
Від додаткової (господарської) діяльності	22222,6	17843,9	-4378,7

Плата за оренду майна	43,8	13,8	-30,0
Від реалізації майна (крім нерухомого)	77,2	88,7	+11,5
Інші джерела власних надходжень бюджетних установ (гранти, дарунки, благодійні внески)	5797,3	5644,3	-153,0
Від отриманих благодійних внесків, грантів та дарунків	5744,8	5143,4	-601,4
Від підприємств, організацій та інших бюджетних установ на виконання цільових заходів	52,5	500,9	+448,4
<u>Видатки – усього, в тому числі</u>	<u>406461,0</u>	<u>336044,7</u>	<u>-70416,3</u>
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	311970,5	288333,3	-23637,2
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	8842,4	4922,5	-3919,9
Продукти харчування	528,6	1915,0	+1386,4
Оплата послуг (крім комунальних)	7601,0	12561,9	+4960,9
Видатки на відрядження	234,1	239,5	+5,4
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	17386,4	16717,3	-669,1
Стипендії	258,5	357,2	+98,7
Інші виплати населенню	321,3	182,4	-138,9
Інші поточні видатки	3637,1	3594,7	-42,4
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	9451,4	6611,3	-2840,1
Капітальний ремонт	22080,2	609,6	-21470,6
Реконструкція та реставрація	24057,3	0	-24057,3
Придбання нематеріальних активів	92,2	0	-92,2

Зростання надходжень спеціального фонду у 2022 році відбулося за рахунок збільшення вартості навчання та курсової різниці.

У зв'язку із введенням воєнного стану видатки спеціального фонду у 2022 році зменшились на 70416,3 тис. грн.: на заробітну плату через простой працівників та оптимізацію штатної чисельності, на придбання товарно-матеріальних цінностей та оплату комунальних послуг у зв'язку із дистанційною формою навчання, на капітальні ремонти через заборону їх проведення. На виконання вимог Міністерства освіти і науки України для відновлення очної форми навчання студентів у другому півріччі 2022 року виникла необхідність в облаштуванні захисних споруд цивільного захисту (найпростіших укриттів). За рахунок цього у звітному періоді збільшились видатки на поточний ремонт цих об'єктів.

За 2022 рік надійшло коштів спеціального фонду по КПКВК 2301200 «Спеціалізована консультативна амбулаторно - поліклінічна та стоматологічна допомога, що надається вищими навчальними закладами,

науково-дослідними установами та загальнодержавними закладами охорони здоров'я» 97,2 тис. грн. що на 38,3 тис. грн. більше, ніж у 2021 році.

Виконання кошторису спеціального фонду по КПКВК 2301200

Показники	2021 р. (тис. грн.)	2022 р. (тис. грн.)	Відхилення (+,-)
<u>Надходження коштів - усього</u>	<u>58,9</u>	<u>97,2</u>	<u>+38,3</u>
Плата за послуги що надаються згідно із законодавством, в тому числі	58,9	97,2	+38,3
За послуги, що надаються згідно з основною діяльністю	58,9	97,2	+38,3
<u>Видатки – усього, в тому числі</u>	<u>47,9</u>	<u>57,3</u>	<u>+9,4</u>
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	19,2	36,5	+17,3
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	12,8	4,2	-8,6
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	15,9	16,6	+0,7

Бюджет університету у 2022 році склав 573837,9 тис. грн. в тому числі – загальний фонд – 85909,3 тис. грн., спеціальний фонд – 487928,6 тис. грн. Частка коштів загального фонду в бюджеті університету у 2022 році склала 15%.

Придбання товарів і послуг, обладнання, проведення поточних та капітальних ремонтів у 2022 році здійснювалось за рахунок коштів спеціального фонду.

У 2022 році через електронний майданчик Прозоро було проведено 61 процедура закупівлі. У тому числі відкритих торгів - 22 очікуваною вартістю 57161,9 тис. грн., економія коштів по придбанню товарів і послуг становила 4934,7 тис. грн. Спрощених процедур закупівель – 39 очікуваною вартістю 6479,9 тис. грн., економія коштів по придбанню товарів і послуг становила 574,3 тис. грн. Загальна сума економії у 2022 році склала 5509,0 тис. грн.

Кошти загального та спеціального фондів використовувались ефективно та в межах кошторисних призначень.

Дебіторська заборгованість за доходами станом на 01.01.2023 року становить 3305,2 тис. грн., в тому числі за освітні послуги – 3248,1 тис. грн., за проживання в гуртожитках – 28,3 тис. грн., за оренду приміщення та обладнання - 28,8 тис. грн. Дебіторська заборгованість утворилась внаслідок відтермінування оплати за навчання та проживання.

Кредиторська заборгованість по доходах станом на 01.01.2023 року становить 55244,4 тис. грн., в тому числі попередня оплата за освітні послуги – 44503,8 тис. грн, за проживання в гуртожитках – 10733,1 тис. грн., за оренду приміщень університету – 7,5 тис. грн.

Дебіторська заборгованість за видатками по спеціальному фонду станом на 01.01.2023 року становить 10,4 тис. грн. - забезпечувальний депозит за орендоване приміщення.

Кредиторська заборгованість за видатками спеціального фонду станом на 01.01.2023 року склала 588,1 тис. грн. – за придбані товарно-матеріальні цінності та надані послуги університету.

Простроченої дебіторської та кредиторської заборгованостей немає.

Податки, збори та платежі до бюджету вносились своєчасно і повністю.

Виплати заробітної плати та стипендії здійснювались своєчасно у встановлені терміни. Станом на 1 січня 2023 року заборгованості по заробітній платі та стипендії немає.

У 2022 році проведено річну інвентаризацію державного майна з дотриманням вимог законодавства. В усіх підрозділах університету майно закріплене за матеріально-відповідальними особами, з якими укладено договори про матеріальну відповідальність.

У звітному періоді проведено ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності університету Управлінням Західного офісу Держаудитслужби в Тернопільській області за період з 01.01.2019 по 30.09.2022 року.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Актуальними питаннями подальшого розвитку університету, які необхідно вирішувати у наступному році, є:

1. Збільшення навчальних площ у корпусах університету за рахунок створення навчальних лабораторій у відремонтованих приміщеннях цивільного захисту, розширення баз практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

2. Для здійснення лікувальної діяльності науково-педагогічних працівників клінічних кафедр, які зареєстровані у електронній системі охорони здоров'я України (eHealth), необхідно отримати кваліфікаційний електронний підпис.

3. Розширення навчальної бази кафедри екстреної та симуляційної медицини. Удосконалення відпрацювання практичних навичок за наскрізною програмою симуляційного навчання у лабораторіях центру симуляційного навчання.

4. Широке використання в освітньому процесі міжнародних освітніх платформ: ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis, Nursing Reference Center Plus (EBSCO), Lecturio, Henry Stewart Talks Ltd (HSTalks), Capsule, McGraw-Hill, LabSims.

5. Вивчення і впровадження основних підходів до дистанційного навчання медичних шкіл Великобританії. Широке використання в освітньому процесі клінічних кейсів та відеокейсів.

6. Забезпечення клінічної супервізії фізичними терапевтами проходження клінічної/навчальної практики здобувачами другого магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» («Фізична терапія, ерготерапія»).

7. Створення освітньої платформи підвищення педагогічної майстерності викладачів.

8. Розробка та впровадження на післядипломному рівні робочих навчальних програм спеціалізацій та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями відповідно до Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25 листопада 2022 року № 2136.

9. Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності університету, яка передбачає здійснення активної міжнародної співпраці:

- створення міжнародних освітніх та наукових альянсів з метою надання доступу науково-педагогічним працівникам університету та здобувачам вищої освіти до навчальних, наукових і клінічних баз університетів-партнерів для здійснення спільних дидактичних і наукових розробок;

- активний пошук, заохочення участі у програмах академічної мобільності та наукових стажувань молодих і досвідчених науковців та PhD студентів, ширше використання набутих ними навичок та компетенцій для підвищення рівня виконання наукових досліджень в університеті;

- сприяння зростанню числа публікацій у наукових виданнях Q1, Q2 кuartилів та забезпечення подальшого зростання індексу Хірша університету і окремих науковців;

- проведення роботи щодо включення наукових фахових видань, які видаються університетом, до міжнародних наукометричних баз даних;

- забезпечення умов для виконання науково-дослідних робіт, що отримали фінансування з державного бюджету, в умовах воєнного стану.
- залучення грантових коштів проектів програм Erasmus+ KA 220 CBHE (Capacity Building Projects in the Field of Higher Education) та Erasmus+ KA 107 Learning Mobility for Individuals;
- активізація участі викладачів, науковців та здобувачів вищої освіти у розробці спільних міжнародних проектів медичного і фармацевтичного спрямування у рамках проекту Horizon 2021-2027, а також проектів транскордонної співпраці;

10. Активізація та стимулювання тьюторської та менторської діяльності в Університеті.

11. Підтримка та стимулювання волонтерської і благодійної діяльності студентів та викладачів, штатних працівників ТНМУ.

12. Збільшення кількості заходів, спрямованих на відновлення нервово-психічного, ментального здоров'я в умовах війни.

12. Покращання фінансового стану університету:

- збільшення кількості контрактних студентів, зокрема іноземних;
- підвищення вартості навчання студентів, які навчаються в університеті, на офіційно визначений індекс інфляції;
- перегляд вартості платних послуг відповідно до зростання заробітної плати, цін та тарифів;
- залучення спонсорських коштів;
- збільшення обсягів надання платних послуг;
- оптимізація штатної чисельності працівників у відповідності до нормативу чисельності студентів;
- отримання міжнародних грантів на здійснення наукових досліджень та реалізацію освітніх проектів.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РІВЕНЬ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЮВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТНМУ, ВИЗНАЧЕНИХ КОНТРАКТОМ, СТАНОМ НА 31.12.2022 р.

№ п/п	Цільові показники діяльності (результативності, ефективності та якості) закладу вищої освіти	Механізм перевірки досягнення цільових показників, включаючи критерії їх оцінювання
1	Підвищення рівня знання англійської мови серед викладачів до рівня B2 і вище (зростання кількості педагогічних, науково-педагогічних працівників, що володіють відповідним рівнем)	1. Для підготовки викладачів університету до складання іспитів TOEFL, IELTS, Cambridge English організовано безкоштовні курси з вивчення англійської мови. У 2022 році на таких курсах навчалися 2 групи викладачів (32 особи) протягом 9 місяців.

Участь іноземних викладачів в навчальному процесі	У 2022 р. 5 викладачів отримали міжнародні сертифікати «Cambridge English» про володіння англійською мовою на рівні B2. На 31.12.2022 р. 117 викладачів мали сертифікати TOEFL, IELTS, Cambridge English про володіння англійською мовою на рівні B2. Крім того 318 викладачів мають внутрішні (університетські сертифікати) про володіння англійською мовою. У 2021 р. 13 викладачів отримали міжнародні сертифікати «Cambridge English» про володіння англійською мовою на рівні B2. На 31.12.2021 р. 118 викладачів мали сертифікати TOEFL, IELTS, Cambridge English про володіння англійською мовою на рівні B2. У 2020 р. 16 викладачів отримали міжнародні сертифікати про володіння англійською мовою на рівні B2. На 31.12.2020 р. 105 викладачів мали сертифікати TOEFL, IELTS, Cambridge English про володіння англійською мовою на рівні B2. 2. Лекції для студентів ТНМУ читали: 2022 рік: Мартін Герман (Німеччина); Доріс Ран (Німеччина); Фекрі Дуреаб (Німеччина); Тарек Аль-Ахдаль (Німеччина); Крістін Радке (Австрія); Мар'яна Тойфельсбауер (Австрія); Гаральд Тойфельсбауер (Австрія); Яцек Качмарчик (Польща). Викладачі медичного факультету університету Вюрцбурга (Julius-Maximilians-Universität of Würzburg) (Німеччина) у дистанційному форматі прочитали для студентів 2 курсу спеціальності “Медицина” курс «Основи медичних комунікацій» (12 годин) та для
--	---

		студентів 6 курсу спеціальності “Медицина” курс «Клінічні кейси у внутрішній медицині, хірургії, акушерстві та гінекології, педіатрії та неврології» (24 години). 2021 рік: Тімо Ульріхс (Німеччина); Зігфрід Тром (Німеччина); Йенс Гобрехт (Німеччина); Генрі Марш (Великобританія); Шандор Варі (США).																																				
2	Інтеграція наукової діяльності закладу вищої освіти в міжнародний дослідницький простір	Динаміка кількості статей і індексу Хірша: Динаміка кількості статей: <table><tr><td></td><td>2020 рік</td><td>2021 рік</td><td>2022 рік</td></tr><tr><td>Web of science</td><td>74</td><td>86</td><td>84</td></tr><tr><td>Scopus</td><td>199</td><td>234</td><td>176</td></tr></table> Динаміка h-index: <table><tr><td></td><td>2020 рік</td><td>2021 рік</td><td>2022 рік</td></tr><tr><td>Web of science</td><td>11</td><td>15</td><td>18</td></tr><tr><td>Scopus</td><td>14</td><td>28</td><td>32</td></tr></table> Динаміка кількості цитувань: <table><tr><td></td><td>2020 рік</td><td>2021 рік</td><td>2022 рік</td></tr><tr><td>Web of science</td><td>353</td><td>504</td><td>1008</td></tr><tr><td>Scopus</td><td>841</td><td>3448</td><td>3006</td></tr></table> Отримані міжнародні гранти на проведення наукових досліджень у 2022 р.: 1. RECOOP Grant # 028 Fusion Research Grant 2022–2023 “COVID-19 disease and comorbidities during pregnancy” (Ternopil–Kyiv–Pecs–Szeged). 2. RECOOP Grant # 030 Fusion Grant 2022-2023. “COVID-19 Severity and Gene Polymorphism in Children and Adults” (Ternopil-Lviv–Debrecen). 3. RECOOP Grant # 032 Senior Scientists 2022–2023. “Improved		2020 рік	2021 рік	2022 рік	Web of science	74	86	84	Scopus	199	234	176		2020 рік	2021 рік	2022 рік	Web of science	11	15	18	Scopus	14	28	32		2020 рік	2021 рік	2022 рік	Web of science	353	504	1008	Scopus	841	3448	3006
	2020 рік	2021 рік	2022 рік																																			
Web of science	74	86	84																																			
Scopus	199	234	176																																			
	2020 рік	2021 рік	2022 рік																																			
Web of science	11	15	18																																			
Scopus	14	28	32																																			
	2020 рік	2021 рік	2022 рік																																			
Web of science	353	504	1008																																			
Scopus	841	3448	3006																																			

	Hemostatic Device with Chitosan Powder for Combat Injury Dressing” (Lviv – Ternopil – Wroclaw). 4. Україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти» 2023-2027. 5. Грант від українсько-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти» команди ТНМУ з роботою «Students insights for advanced medical communication curriculum design». 6. Грант THEA Ukraine X на участь у мультиплікаційних тренінгах для адміністраторів вищої освіти в Україні від Wandelwerk FH Münster. 7. Два гранти від Американської агенції з розвитку United States Agency for International Development (USAID) і SAFEMed «Безпечні, доступні та ефективні ліки для українців» за сприяння Міністерства охорони здоров'я України для підтримки освітніх курсів у відповіді на виклики воєнного часу. 8. «UA-MEDSAT: Сателітне навчання студентів-медиків в Україні (UA-MEDSAT: Ukraine MEDical SATellite Teaching)», який фінансується програмою Німецької служби академічних обмінів (DAAD) «Україна цифрова: Забезпечення академічної успішності під час кризи (2022)» Університет Вюрцбурга-ТНМУ. 9. «Ukraine digital – Clinical reasoning in medical education» - за фінансової підтримки DAAD (German Academic Exchange Service). Організатори: Інститут медичної дидактики Університету Людвіга-Максиміліана (Мюнхен) та Університетська клініка Шаріте (Берлін). 10. RECOOP Solidarity Fellowship Grants # 4 – 6-ти місячне стажування в Університеті Дебрецену, м. Дебрецен, Угорщина. 11. RECOOP Solidarity Fellowship Grants # 3 – 4-ох місячне стажування у Осієцькому університеті імені Йосипа Юрая Штросмаєра (Хорватія).
--	---

	12. RECOOP Humanitarian Aid Grant – придбано генератори для забезпечення роботи наукових лабораторій. 13. Cambridge University Empower Course – курси англійської мови для студентів та викладачів ТНМУ. 2021 р.: 1. RECOOP Grant # 028 Fusion Grant «COVID-19 та коморбідна патологія у вагітних». 2. Еразмус+ «Building Academic Capacity in Global Health in the Eastern Europe – Central Asia Region (BACE)». 3. Еразмус+ «Simulation in Undergraduate MEDical Education for Improvement of SAFETY and Quality of Patient Care (SAFEMED+)». 4. Грант від Британської Ради в Україні у партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України, Advance HE (Велика Британія) та за підтримки Міністерства освіти і науки України і Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті України». 5. Українсько-канадський проєкт «Якісні методи дослідження в медсестринстві». 6. Грант від Temerty Ukraine-Toronto Education & Collaboration Fund “Folate Status and Risk of Neural Tube Defects in Western Ukraine”. 7. FLEX Alumni Travel and Professional Development Grants Program – стипендіальна програма. 8. Грант на виконання спільного україно-канадського проєкту «Глобальне здоров’я» з університетом МакЮєна. 9. Грант на виконання спільного україно-канадського проєкту «Порівняння реакцій на пандемію COVID-19» з університетом МакЮєна. Отримані міжнародні гранти на проведення наукових досліджень у
--	---

	2020 р.: 1. RECOOP # 021 Senior Scientists Grant «Гендерні відмінності при хронічному стресі у студентів, спричиненому обмеженням пересування внаслідок пандемії COVID-19». 2. RECOOP # 022 Senior Scientists Grant «Дослідження хронічного стресу в SARS-CoV 2 інфікованих серопозитивних пацієнтів та медичних працівників». 3. RECOOP # 023 Senior Scientists Grant «Вплив COVID-19 на артеріальну гіпертензію у пацієнтів, які приймають інгібітори ангіотензин-перетворюючого ферменту (іАПФ) та антагоністи рецепторів ангіотензину (АРАІІ). 4. RECOOP # 024 Senior Scientists Grant «Ендотеліальна дисфункція та гіперкоагуляція у перехворілих на COVID-19». 5. RECOOP Grant # 25 Senior Scientists Grant «Дослідження перехресного гуморального імунітету між коронавірусами, що спричиняють сезонні застуди, та SARS-CoV-2». 6. RECOOP # 020 Senior Scientists Grant «Розробка тест-наборів для імуноферментного визначення антитіл до SARS-CoV-2 у слині». 7. RECOOP FUS Grant # 26 Fusion Grant «Дослідження змін системи гемостазу та глікозилювання факторів згортання після перенесеного COVID-19». 8. RECOOP # 027 Young Scientist Research Grant «Застосування флуоресцентних оптичних сенсорів для визначення вмісту кортизолу у слині при гострому та хронічному стресі, спричиненому COVID-19». 9. Cross Border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine "Integrated activities to decrease tuberculosis' incidence and equal access to medical services in the poorest and most marginalized communities of Poland, Belarus, and Ukraine".
--	--

		10. Cross Border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine "Lifestyle of different social and professional groups and civilizational threats to health in the border region PL-BY-UA». 11. Грант від ДААД (Німеччина) на участь у навчальному курсі «Управління інтернаціоналізацією та німецько-українським академічним співробітництвом» від Leibniz Universität Hannover. 12. Грант від Американської Ради в Україні з міжнародної освіти: АСТР/ACCELS у проекті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти».
3	Створення системи організації та розвитку дистанційного навчання в закладі вищої освіти	В університеті створено систему організації та розвитку дистанційного навчання. Зокрема: 1. Укладено угоду з Microsoft для проведення дистанційних занять з використанням програмної платформи Microsoft Teams. 2. На платформі Moodle до кожного заняття представлено українською та англійською мовами робочі навчальні програми, матеріали підготовки до лекцій, презентації лекцій, матеріали підготовки до практичних занять, методичні вказівки до кожного практичного заняття, база тестового контролю заняття, база для проведення підсумкового тестового контролю, навчальні відеофільми до практичного заняття. 3. Використовується 27 сценаріїв «Body Interact – clinical reasoning education» з невідкладної та екстреної медичної допомоги та 11 сценаріїв з неврології. 4. Впроваджено АСУ навчальним процесом. 5. Впроваджено електронний навчальний журнал успішності студентів. 6. Створено клас віртуального навчання, який обладнаний спеціальними окулярами для 3-D зображення. За

		допомогою цих технічних пристроїв студенти можуть детально розглядати різні анатомічні моделі у 3-D вимірі, моделювати оперативні втручання та клінічні ситуації в форматі віртуальної реальності. 7. Створено репозитарій відеолекцій в системі Moodle, а також в YouTube. 8. Для вивчення анатомії забезпечено доступи до електронного атласу «Анатомія людини», який представлений у 3D форматі. 9. Запроваджено клінічні кейси. 10. Запроваджено відеокейси. 11. Для онлайн-навчання під час війни отримано безкоштовні доступи до освітніх платформ, які використовуються для освітнього процесу: - Elsevier Health: ClinicalKey (Elsevier Health); - Complete Anatomy (Elsevier Health); - Osmosis (Elsevier Health); - AMBOSS; - Lecturio (в тому числі для ТНМУ мобільна версія); - British Medical Journal; - Henry Stewart Talks Ltd (HSTalks).
4	Акредитація освітніх програм в Національному агентстві з питань якості вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я», за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в закладі вищої освіти	У 2022 році акредитовано в Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти освітньо-наукові програми: «Фармація», «Медсестринство». У 2021 р. акредитовано в Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти освітньо-професійні програми: першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Фізична терапія, ерготерапія»; другого (магістерського) рівня вищої освіти «Стоматологія», «Фармація», «Громадське здоров'я»; освітньо-наукові програми: «Медицина», «Біологія», «Стоматологія»

5	Організація перекладу українською мовою трьох англomовних підручників з базових/клінічних медичних дисциплін, які використовуються для підготовки здобувачів медичної освіти в закладах освіти ЄС, Великобританії, Австралії, Канади, США	У 2022 р. за участі працівників університету перекладено наступні підручники: Кафедра фізіології з основами біоетики та біобезпеки: Вадзюк С.Н., Волкова Н. М., Паньків І.Б., Горбань Л.І. – Медична фізіологія за Гайтоном і Голлом: 14-е видання: у 2 томах. / Джон Е. Голл, Майкл Е. Голл. Кафедра фармакології з клінічною фармакологією: Олещук О.М., Шевчук О.О. - Фармакологія за Рангом і Дейлом: 9-е видання: у 2 томах. Том 2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг У 2021 р. за участі працівників університету перекладено наступні підручники: Кафедра гістології: Небесна З.М., Крамар С.Б., Кульбіцька В.В. - Гістологія: підручник і атлас. З основами клітинної та молекулярної біології: 8-е видання: у 2 томах. Том 1 / Войцех Павліна, Майкл Г. Росс Кафедра фармакології з клінічною фармакологією: Олещук О.М., Шевчук О.О. - Фармакологія за Рангом і Дейлом: 9-е видання: у 2 томах. Том 1 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг Кафедра онкології: Галайчук І.Й. - Розділ Онкологія в книзі Книга :
---	--	---

	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика. У 3 томах. Том 3 - Клінічна онкологія: посібник Бетезди: 5-е видання / Джейм Абрагам, Джеймс Л. Галлі Кафедра терапії та сімейної медицини: Бабінець Л.С., Боровик І.О. - Медицина за Девідсоном. Принципи і практика. У 3 томах. Кафедра мікробіології: Климнюк С.І. - Медична мікробіологія. Посібник з мікробних інфекцій: патогенез, імунітет, лабораторна діагностика та контроль: 19-е видання: у 2 томах. Том 1 / Майкл Р. Барер, Вілл Ірвінг, Ендрю Свонн, Нелюн Перера Кафедра анатомії людини: Герасимюк І.Є. - Атлас анатомії людини: 7-е видання / Френк Г. Неттер (дві мови)
--	--

Ректор

МИХАЙЛО КОРДА